

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie en hernieuwbare energie**
- **Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de VTC, VREG, de SERV, en de MINA-Raad**

SAMENVATTING

Het ontwerpbesluit houdt een wijziging in van VLAREM II en van het Energiebesluit van 19 november 2010.

De verplichtingen met betrekking tot energieplanning worden uit VLAREM II gehaald en worden geïntegreerd in het Energiebesluit van 19 november 2010. Aan een doelgroep van een 1500-tal net niet energie-intensieve ondernemingen zullen ook verplichtingen worden opgelegd wat betreft het uitvoeren van rendabele of no-regret maatregelen ter verbetering van hun energie-efficiëntie. Zo levert ook deze belangrijke doelgroep een bijdrage aan de realisatie van de energie-efficiëntie- en klimaatdoelstellingen. Het finaal energiegebruik van deze net niet energie-intensieve ondernemingen ligt tussen de 0,02 PJ en 0,1 PJ. Verder wordt ter uitvoering van de visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 de definitie van een rendabele maatregel in het Energiebesluit van 19 november 2010 aangescherpt van 15% naar 13%. Ook wordt een hervorming van de premie na audit doorgevoerd.

Aan het toepassingsgebied van de call Groene Stroom worden installaties op woongebouwen en installaties van energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschappen toegevoegd als aparte installatietypes. Op die manier worden het potentieel aan installaties op basis van zonne-energie in deze contexten ondersteund door rekening te houden met de technisch-economische specificiteiten maar binnen de context van een competitieve biedprocedure die energieproductie prioritair wil invullen met projecten met de hoogste groenestroomproductie voor de verkregen steun.

Er wordt voorts ook uitvoering gegeven aan de principes uit de voormelde visienota waarbij de certificatensteun voor alle nieuwe en ingrijpend gewijzigde WKK's op fossiele brandstoffen volledig wordt afgebouwd vanaf 2023 (-100% in 2023) in plaats van 2030. Daarnaast wordt het afbouwpad voor de maximale bandingfactoren voor zon, wind en biogas, die in het Energiebesluit van 19 november 2010 waren vastgelegd tot startdatum 2023, verder vastgelegd tot 2025. Daarmee wordt invulling gegeven aan de afbouw vastgelegd in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024.

Het ontwerpbesluit geeft ook uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voor wat betreft het verhogen van het minimumaandeel hernieuwbare energie bij nieuwbouw en ingrijpende energetische renovaties vanaf 2023. Daarnaast worden ook enkele randvoorwaarden bijgestuurd. Vervolgens wordt, rekening houdend met het vergroeningstraject voor gebouwenverwarming, een aanpassing van deze eis in 2026 voorgesteld waarbij enkel nog naar de zonne-productie uit thermische en fotovoltaïsche zonnepanelensystemen wordt gekeken en niet langer naar de hoeveelheid hernieuwbare energie voor verwarming.

Naar analogie met de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen, wordt in uitvoering van de voormelde visienota ook een renovatieverplichting voor residentiële gebouwen ingevoerd. Nieuwe eigenaars van woongebouwen zullen vanaf 1 januari 2023 verplicht worden om binnen de 5 jaar na notariële overdracht in volle eigendom de woning grondig energetisch te renoveren tot minimum EPC-label D. Naar analogie met de renovatieverplichting voor residentiële gebouwen, wordt vanaf 1 januari 2023 tegelijkertijd ook de verplichting om te renoveren tot minimum label D ingevoerd voor kleine niet-residentiële eenheden die gelegen zijn in een gebouw dat niet in totaliteit wordt overgedragen, of als het gebouw in kwestie niet volledig een niet-residentieel gebouw is.

De groep van nieuwe eigenaars die beroep kunnen doen op een renteloos renovatiekrediet of een energielening+ wordt uitgebreid doordat het renteloos renovatiekrediet kan worden verkregen bij een renovatie tot label D. Daarnaast worden de bedragen van de rentesubsidies aanzienlijk verhoogd: wie renoveert tot label C of strenger heeft gedurende een bepaalde tijd recht op een negatieve rente en daardoor dus in totaal een hogere rentesubsidie.

Bovendien wordt vanaf 1 januari 2023 de batterijpremie hervormd als een premie bij de distributienetbeheerders.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2022/56 werd op 21 februari 2022 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 14 februari 2022 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 24 februari 2022 bekomen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A.1 Versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen, aanpassingen aan de bestaande regelgeving voor energie-intensieve ondernemingen en de hervorming van de premie na audit, en de invoering van sectorfederatieovereenkomsten (artikelen 1, 2, 3, 10, 12, en 22)

Sinds 2004 bestaat er in Vlaanderen regelgeving voor energie-intensieve ondernemingen. Dit zijn ondernemingen met een jaarlijks primair energiegebruik groter dan 0,1 PJ (27,8 GWh). 0,1 PJ komt overeen met het gemiddeld jaarlijks primair energiegebruik van circa 870 Vlaamse gezinnen. Er zijn circa 600 energie-intensieve ondernemingen in Vlaanderen, gaande van een groot staalbedrijf, grote chemische bedrijven in de haven van Antwerpen, over grote voedingsbedrijven, de textiel-, papier-, baksteenindustrie, enz, maar evengoed grote energie-intensieve glastuinbouwbedrijven, grote ziekenhuizen, etc.

De regelgeving voor deze energie-intensieve ondernemingen, versnipperd terug te vinden in de regelgeving over de omgevingsvergunning, VLAREM II en het Energiebesluit van 19 november 2010, zorgt ervoor dat deze ondernemingen vierjaarlijks energieaudits moeten uitvoeren en een energieplan moeten opstellen. Dit energieplan bevat rendabele maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie van de processen. Ook moeten nieuwe installaties of uitbreidingen van bestaande processen onderworpen worden aan een energiestudie bij de vergunningsaanvraag. Deze energiestudie moet ervoor zorgen dat er steeds gekozen wordt voor de meest energie-efficiënte installatie die economisch rendabel is. Het criterium om de rendabiliteitsgrens te bepalen is in beide gevallen een IRR groter dan 15%.

Naast de regelgeving heeft de Vlaamse overheid voor de doelgroep van de energie-intensieve industriële ondernemingen ook vrijwillige instrumenten gelanceerd. De eerste generatie van deze vrijwillige overeenkomsten waren het benchmarkingconvenant (2002 – 2014) en het auditconvenant (2005 – 2014). Momenteel (2015 – 2022) loopt de tweede generatie van vrijwillige overeenkomsten: de energiebeleidsovereenkomsten (EBO's). De tot de EBO's toegetreden ondernemingen engageren zich o.a. tot het uitvoeren van energieaudits en het opstellen van energieplannen, waarbij de grens voor het uitvoeren van rendabele maatregelen strenger is dan in de regelgeving: IRR > 14% voor VER-bedrijven en IRR > 12,5 % voor niet VER-bedrijven in plaats van IRR > 15%.

Deze vrijwillige overeenkomsten vormen de speerpunten van het Vlaamse beleid voor energie-efficiëntie bij de Vlaamse energie-intensieve industrie. Zowel de regelgeving als de EBO's zijn zeer

belangrijk voor het energiebeleid in Vlaanderen. Zo leveren de EBO's een bijdrage aan het realiseren van de huidige Vlaamse energie-efficiëntiedoelstelling 2014 – 2020 in het kader van artikel 7 van de Richtlijn Energie-Efficiëntie (EED) die ingeschat wordt op 65% à 70% van de totale doelstelling. Het jaarverslag 2020 van de Commissie EBO vermeldt voor 2020 een gerealiseerde gecumuleerde energiebesparing van net geen 30 PJp (petajoule primair). Dit komt overeen met de isolatie van circa 570.000 daken.

Maar ook in de nabije toekomst zijn de uitdagingen voor Vlaanderen zeer groot: zo zal Vlaanderen een ambitieuze bijdrage leveren aan de Belgische energie-efficiëntie- én klimaatdoelstellingen in het kader van de Europese Green Deal. Hiervoor stelde de Vlaamse overheid het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP 2021 – 2030) op, waarin – ook voor de niet energie-intensieve ondernemingen - verschillende maatregelen werden opgenomen. Verschillende van deze maatregelen zijn ook vermeld in het huidige Regeerakkoord en de Beleidsnota Energie 2019-2024.

In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 werd afgesproken om de mini-EBO trajecten verder te zetten:

“Het instrument van de mini-energiebeleidsovereenkomsten wordt verder uitgewerkt en uitgebreid naar nieuwe sectoren. Door middel van vrijwillige overeenkomsten met de kmo's laten we hen gericht en klimaatvriendelijk investeren.”

In de Beleidsnota Energie 2019-2024 werd aangekondigd werk te zullen maken van een verhoogde energie-efficiëntie in onze kmo's:

“We maken werk van een actieplan energie-efficiëntere kmo's en een versterkte wetgeving voor de doelgroep van niet energie-intensieve kmo's (energiegebruik < 0,1 PJ). Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de Europese verplichting om specifieke acties te ontwikkelen gericht op het energiegebruik van kmo's.”

[...]

“De meest efficiënte indeling in kleinere ondernemingen en kleinste ondernemingen zal gemaakt worden op basis van een analyse die de optimale werking voor ondernemingen en overheid verzekert. Daarnaast wordt een pilootproject opgezet met industriële sectoren om obstakels en opportuniteiten te detecteren bij een mogelijke uitbreiding van de vrijwillige overeenkomst voor kleinere ondernemingen.”

“De kleinere ondernemingen (in energiegebruik) vragen we een energieaudit uit te voeren om heel gericht op zoek te gaan naar de maatregelen op maat van de onderneming. Door deze audit ook te koppelen aan het energiegebruik, zal het beleidskader voor ondernemingen duidelijker worden. De opvolging van de auditverplichting zal ook kunnen verlopen via de bestaande webapplicatie voor de energieaudit grote ondernemingen. De vestigingen die onder deze categorie vallen, moeten hun energieaudit actualiseren bij uitbreiding/wijziging van de inrichting. De huidige regelgeving rond energieaudits houdt geen verplichting in met betrekking tot het uitvoeren van rendabele maatregelen. Om ook deze ondernemingen tot investeringen in energie-efficiëntie aan te zetten, wordt voorgesteld dat rendabele maatregelen worden uitgevoerd.”

“De overheid en deze ondernemingen ontwikkelen een attractief kader analoog aan de energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) waarin deze ondernemingen een vrijwillig engagement kunnen aangaan dat verder gaat dan de van toepassing zijnde regelgeving.”

“De kleinste ondernemingen (in energiegebruik) vragen we om minimaal een globale energiebalans op te stellen. In het kader van een vrijwillige overeenkomst met behoud van de huidige voordelen voor toetreders, kan een no-regretmaatregelenlijst worden uitgevoerd. Bij de verdere uitwerking van dit beleidskader moet in overleg met de relevante stakeholders worden bepaald aan welke voorwaarden de globale energiebalans moet voldoen.”

Op 4 juni 2021 heeft de Vlaamse Regering kennis genomen van de conceptnota over de versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen. De conceptnota gaf aan hoe de versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen kan worden uitgewerkt. Aan een doelgroep van een 1500-tal net niet energie-intensieve ondernemingen zullen voor het eerst ook verplichtingen opgelegd worden wat betreft het uitvoeren van rendabele of no-regret maatregelen ter verbetering van hun energie-efficiëntie. Zo levert ook deze belangrijke doelgroep een bijdrage aan de realisatie van de energie-efficiëntie- en klimaatdoelstellingen. Het finaal energiegebruik van deze net niet energie-intensieve ondernemingen ligt tussen de 0,02 PJ en 0,1 PJ, indien ze voldoen aan de voorwaarden van een kmo. Dit betekent dat het nog steeds relatief grote energiegebruikers zijn. Deze grenzen komen overeen met het gemiddeld energiegebruik van circa 200 tot 870 Vlaamse gezinnen. De verplichtingen zullen ook opgelegd worden aan alle grote ondernemingen met een finaal energiegebruik onder 0,1 PJ.

Verder heeft de Vlaamse Regering op 5 november 2021 haar goedkeuring gegeven aan de visienota 'Bijkomende maatregelen Klimaat'. In deze visienota wordt aangegeven dat de definitie van een rendabele maatregel in het Energiebesluit van 19 november 2010 zal aangescherpt worden. Deze wordt momenteel, zoals hierboven beschreven, bepaald door een IRR groter dan 15%. Ook wordt een hervorming van de premie na audit aangekondigd.

Gevolg gevend aan deze bijkomende maatregelen klimaat wordt via dit verzamelbesluit de definitie van een rendabele maatregel aangescherpt, naar een IRR groter dan 13%. Dit is een aanscherping van de IRR-grens met 2%. Via deze aanscherping wordt de terugverdientijd van een investering (bij veronderstelling van een levensduur van 10 jaar) opgetrokken van circa 4 jaar naar circa 4,5 jaar. Hierdoor zullen meer investeringen het criterium rendabel krijgen en uitgevoerd worden, met meer energiebesparing tot gevolg. Ter vergelijking: in de Europese Richtsnoeren betreffende bepaalde staatssteunmaatregelen in het kader van het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten na 2021, C(2020)6400, wordt een terugverdientijd van drie jaar of minder gehanteerd. De Vlaamse regelgeving gaat hiermee dus aanzienlijk verder.

Het geheel van al deze aangekondigde maatregelen wordt omgezet via de artikelen 10, 12 en 22 van dit verzamelbesluit. In kader van administratieve vereenvoudiging worden de bestaande bepalingen in VLAREM II voor energie-intensieve ondernemingen en grote ondernemingen overgebracht naar het Energiebesluit van 19 november 2010. Op die manier staat alle regelgeving met betrekking tot energie-efficiëntieverplichtingen voor zowel energie-intensieve, als niet energie-intensieve ondernemingen gebundeld in het Energiebesluit van 19 november 2010, onder Titel VI, hoofdstuk V.

A.2 Uitfasering van WKK-steun voor fossiele brandstoffen en vastleggen afbouwpad voor maximale bandingfactoren (artikelen 4, 5, 6, 33, 34, 35, 36, en 39)

Het ontwerpbesluit geeft verder uitvoering aan de beslissing van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 om de inhoud van de Visienota "Bijkomende maatregelen Klimaat" goed te keuren, voor wat betreft de versnelde uitfasering van steun voor WKK op fossiele brandstoffen.

In de Visienota is bepaald dat de certificatensteun voor alle nieuwe en ingrijpend gewijzigde WKK's op fossiele brandstoffen volledig wordt afgebouwd vanaf 2023 (-100% in 2023) in plaats van 2030.

Naar aanleiding van de structureel hogere lange termijn prijzen voor elektriciteit als gevolg van de gascrisis van deze winter, wordt een concreet voorstel gedaan met betrekking tot het afbouwpad voor de maximale bandingfactoren voor zon, wind en biogas voor 2024 en 2025. In het Energiebesluit van 19 november 2010 zijn die thans slechts vastgelegd tot startdatum 2023. Hierdoor wordt de steun gestopt voor projecten voor zon, wind met een startdatum vanaf 2025. Daarmee wordt invulling gegeven aan de afbouw vastgelegd in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024.

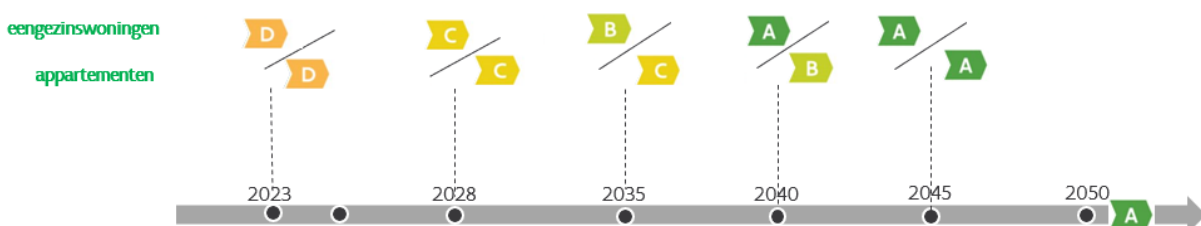
A.3 Eis minimaandeel hernieuwbare energie (artikelen 23, 24, 25, en 26)

Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voor wat betreft het verhogen van het minimaandeel hernieuwbare energie bij nieuwbouw en ingrijpende energetische renovaties en bevat een concreet voorstel voor de aanpassing van de verschillende niveaus van zowel residentiële als niet-residentiële gebouwen vanaf 2023. Daarnaast worden ook enkele randvoorwaarden bijgesteld. Vervolgens wordt, rekening houdend met het vergroeningstraject voor woningverwarming, een aanpassing van deze eis in 2026 voorgesteld waarbij - aangezien er vanaf 2026 bij nieuwbouw geen aardgasaansluiting meer mag gebeuren en stookolieketels in nieuwbouw al verboden zijn - enkel nog naar de zonne-productie uit thermische en fotonvoltaïsche zonnepanelen wordt gekeken en niet langer naar de hoeveelheid hernieuwbare energie voor verwarming. Dit zorgt - in overeenstemming met de doelstelling uit het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 om de EPB-regelgeving te vereenvoudigen - voor een sterke vereenvoudiging van de eis.

A.4. Renovatieverplichting residentiële gebouwen (artikel 28, en 32)

Met oog op de VN-klimaattop in Glasgow en in het licht van het Europese *Fit for 55* pakket heeft de Vlaamse Regering haar klimaatambities aangescherpt tot 40% broeikasgasreductie in 2030 in de niet-ETS ten opzichte van 2005 en 42 bijkomende maatregelen aangekondigd in de Visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 om deze ambitie realiseren. Voor de gebouwensector werden verschillende bijkomende maatregelen opgenomen in deze Visienota, die de noodzakelijke renovatiegolf en de transitie naar duurzamere verwarmingstechnologieën een grote impuls zal geven. Zo werd beslist, naar analogie met de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen, om ook een renovatieverplichting voor residentiële gebouwen in te voeren. Nieuwe eigenaars van woongebouwen zullen vanaf 1 januari 2023 verplicht worden om binnen de 5 jaar na notariële overdracht (aankoop, vestiging opstalrecht of erfpacht,...) in volle eigendom de woning grondig energetisch te renoveren tot minimum EPC-label D. Hieraan wordt via dit ontwerpbesluit uitvoering gegeven. Tegelijkertijd wordt een langetermijnpad vastgelegd.

Figuur: Langetermijnpad voor eengezinswoningen en appartementen

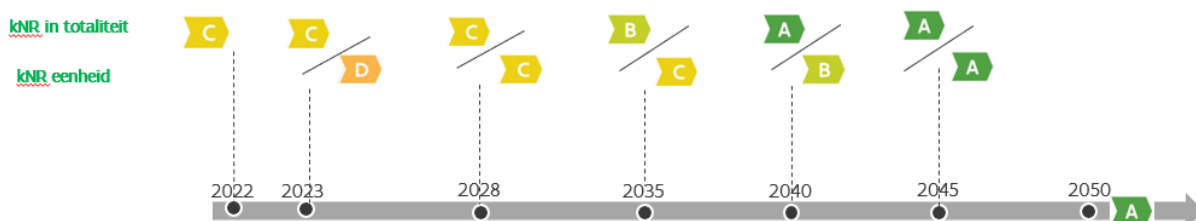

A.5. Renovatieverplichting kleine niet-residentiële gebouwen (artikel 29-30-31)

Momenteel is er voor niet-residentiële gebouwen en eenheden een vrijstelling van het minimaal label C of het aandeel hernieuwbaar energie indien het gebouw niet in zijn totaliteit verkocht wordt of indien het gebouw niet volledig niet-residentieel is. Kleine niet-residentiële eenheden vallen relatief snel onder deze vrijstelling (krantenwinkel onderaan appartementsgebouw, kapperszaak onder de eengezinswoning, ...),

Enmaal de renovatieplicht voor residentiële gebouwen in voege zal gaan vanaf 1 januari 2023 creëert dit moeilijk te verdedigen verschillen tussen residentiële en kleine niet-residentiële eenheden. Daarom wordt voor kleine niet-residentiële eenheden eenzelfde verplichting ingevoerd als voor appartementen, met name het behalen van minimaal label D. Tegelijkertijd wordt naar analogie met de renovatieverplichting voor residentiële gebouwen een langetermijnpad vastgelegd voor de renovatieverplichting voor zowel de kleine niet-residentiële eenheden die afzonderlijk worden verkocht als voor de kleine niet-residentiële eenheden die in totaliteit worden verkocht.

Figuur: Langetermijnpad voor kleine niet-residentiële gebouwen die in totaliteit worden verkocht en kleine niet-residentiële eenheden die afzonderlijk worden verkocht

A.6. Aanpassingen aan energielening+ en de rentesubsidies voor de grondige energetische renovatie of de sloop-en-heropbouw van niet-energiezuinige woningen of appartementen (artikelen 14, 15, 16, 20, en 21)

Daarnaast worden ook de energielening+ en het renteloos renovatiekrediet versterkt. Zo kunnen nu ook de nieuwe eigenaars van een woning of appartement met label E of F, die wensen te renoveren tot een label D vanaf 2023 in aanmerking komen voor een renteloze lening. Daarnaast wordt het rentevoordeel waarvan een nieuwe eigenaar zal kunnen genieten, aanzienlijk versterkt, meer bepaald tot -1,5% indien tot label A wordt gerenoveerd.

A.7. Overheveling batterijpremie naar de netbeheerder en beperking tot kleinere capaciteit (artikelen 7 en 19)

Met de overheveling naar Fluvius van de behandeling van de premiedossiers voor de aankoop of leasing van een thuisbatterij wordt hoofdzakelijk een vereenvoudiging voor de klant beoogd: vanaf 1 januari 2023 kunnen de premie voor nieuwe zonnepanelen en de premie voor aankoop of leasing van een thuisbatterij gelijktijdig en in hetzelfde loket worden aangevraagd bij Fluvius. Nu moet de klant zowel bij het VEKA als bij Fluvius een aanvraag indienen, wordt dubbele informatie gevraagd en heeft het VEKA informatie nodig van Fluvius om bepaalde voorwaarden te controleren.

Inhoudelijk zijn er technisch-economische argumenten om vanaf 1 januari 2023 de premie te beperken tot kleinere capaciteiten. Ook batterijen met een hogere capaciteit krijgen nog een premie, maar de premie wordt beperkt tot de eerste 6 kWh batterijcapaciteit. Dit laat ook toe om efficiënter met het beschikbare budget om te gaan. Er kan voor meer batterijen een premie voorzien worden met hetzelfde budget.

A.8. Lijst van verplicht op te laden EPB-stavingsstukken – delegatie naar minister (artikel 27)

Via het decreet van 17 december 2021 werd in het Energiedecreet van 8 mei 2009 opgenomen dat de EPB-verslaggever bij het indienen van de EPB-aangifte ook de nodige stavingsstukken zal moeten opladen in de energieprestatiedatabank. Het is aan de Vlaamse Regering om te bepalen welke

individuele stavingsstukken moeten worden ingediend. Er wordt voorgesteld om, net zoals de vorm en de inhoud van de EPB-aangifte, de vaststelling van welke individuele stavingstukken moeten worden opgeladen, te delegeren aan de bevoegde minister.

A.9. Aanpassing voorwaarden call zon-wind (artikel 17-18)

De Vlaamse Regering voerde in 2021 een vernieuwd investeringssteunprogramma voor kleine en middelgrote windturbines (groter dan 10 kW tot en met 300 kW) en met middelgrote PV-installaties (groter dan 40 kW tot en met 2 MW) in. De steun aan middelgrote installaties op basis van zonne-energie en middelgrote windturbines wordt voortaan georganiseerd via een competitief tenderingsysteem (calls). Het is de bedoeling via deze calls de doelstellingen voor hernieuwbare energieproductie prioritair in te vullen met projecten met de hoogste groenestroomproductie voor de verkregen steun.

Via het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2021¹ werden deze drempels voor installaties op basis van zonne-energie recent nog aangepast naar groter dan 25 kW tot en met 5 MW, zodat meer installaties onder het toepassingsgebied vallen.

Het toepassingsgebied van de call wordt, voor wat betreft installatietypes, aangepast. PV-installaties op woongebouwen en PV-installaties geplaatst door energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare energiegemeenschappen worden toegevoegd als aparte installatietypes en zullen met de huidige drijvende PV-installaties, PV-installaties op marginale gronden en kleine en middelgrote windturbines onderdeel vormen van subcall 1 van het tendersysteem.

Energiedelen binnen appartementsgebouwen en energiegemeenschappen maakt het mogelijk om meer burgers te betrekken bij de energietransitie. Het geeft burgers zonder eigen goedgelegen dak meer mogelijkheden hun energiefactuur, dankzij lokale hernieuwbare energie, onder controle te houden. Om dit doel te bewaken voorzien de aanvragers voor PV-installaties voor een minimaal aantal kWp minstens 1 wooneenheid of deelnemer van de energiegemeenschap. Deze intentie wordt via een verklaring op eer toegevoegd aan de steunaanvraag en zal handhaafbaar zijn via de overeenkomst van toepassing op de installatie waarvoor uiteindelijk steun is verkregen. Er wordt voorgesteld om voor de eerste call(s) een drempel van één deelnemer per 5 kWp te hanteren. Na elke call wordt die drempel, die door de minister per ministerieel besluit wordt vastgelegd, geëvalueerd en indien wenselijk aangepast.

Energiegemeenschappen, zoals gedefinieerd in het Energiedecreet van 8 mei 2009, zijn een groep afnemers die zich verenigen om samen bepaalde activiteiten rond energie of specifiek hernieuwbare energie uit te oefenen. De Europese Richtlijn ter bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen (RED II) stelt dat de lidstaten de mogelijkheid moeten krijgen om maatregelen te nemen, waaronder het verstrekken van informatie en technische en financiële ondersteuning, naar energiegemeenschappen toe. Door het toevoegen van PV-installaties binnen energiegemeenschappen aan de installatietypes in de call ondersteunen we de toepassing van deze technologie binnen deze energiegemeenschap om zo mee de hernieuwbare energiedoelstellingen te helpen bereiken.

Het toevoegen van installaties op basis van zonne-energie op woongebouwen als installatietype binnen de call heeft tot doel de toepassing van het aanwezige potentieel aan installaties op zonne-energie op daken van appartementsgebouwen te stimuleren. Deze locaties vormen technisch een uitdaging omwille van de grotere complexiteit van het dakoppervlak maar ook technisch-economisch omwille van de relatie tussen het beschikbaar potentieel op het dak versus de technisch-economisch organisatie van de aansluiting op netwerk en het verbruik door de bewoners.

---

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2021 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de EPB, de uitbreiding van de energieprestatieregelgeving tot zorgwoningen en de uitbreiding van de labelpremie, de rentesubsidie en de energielening+ tot collectieve woongebouwen, BS 23 december 2021.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1:

Dit artikel heft de definities uit VLAREM II op die betrekking hebben op hoofdstuk 4.9 van VLAREM II.

ARTIKEL 2:

Dit artikel heft hoofdstuk 4.9 van VLAREM II op. Deze bepalingen worden geïntegreerd in het Energiebesluit van 19 november 2010:

- Afdeling 4.9.1. Energieplanning van dit hoofdstuk wordt opgenomen in de nieuwe afdeling I van hoofdstuk V van het Energiebesluit van 19 november 2010 (zie verder onder ARTIKEL 10).
- Afdeling 4.9.2. Energieaudits van dit hoofdstuk wordt opgenomen in de nieuwe afdeling II van hoofdstuk V van het Energiebesluit van 19 november 2010 (zie verder onder ARTIKEL 10).
- Afdeling 4.9.3. Webapplicatie van dit hoofdstuk wordt opgenomen in het nieuwe artikel 6.5.8. en het nieuwe artikel 6.5.15. van de respectievelijk nieuwe afdeling I en afdeling II van hoofdstuk V van het Energiebesluit van 19 november 2010 (zie verder onder ARTIKEL 10).

ARTIKEL 3:

Dit artikel voegt nieuwe definities in artikel 1.1.1, §2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 in. Er worden nieuwe definities ingevoegd van de begrippen “energieaudit onderneming”, “energiebalans onderneming”, “finaal energiegebruik”, “integraal milieujaarverslag”, en “no-regret maatregelen”.

“Finaal energiegebruik” wordt gedefinieerd als het energetisch eindverbruik van energiedragers waarbij de energie-inhoud ervan benut wordt in een vestiging van een onderneming. Concreet gaat het hier dus over energie die effectief in de vestiging verbruikt wordt. Indien een deel van de in de vestiging opgewekte energiedragers niet in de vestiging zelf gebruikt worden, maar geëxporteerd worden, dan moet die geëxporteerde hoeveelheid energie afgetrokken worden van het finaal energiegebruik van de vestiging. Als voorbeeld wordt hier een aardgasgestookte WKK binnen een vestiging genomen. Het finaal energiegebruik van die vestiging is het aardgasgebruik van die WKK. Als een deel van de door de WKK geproduceerde elektriciteit niet in de vestiging gebruikt wordt, maar terug op het net gezet wordt, dan moet die hoeveelheid elektriciteit afgetrokken worden van het finaal energiegebruik. Een uitzondering vormt hier in de vestiging zelf opgewekte elektriciteit via PV of windmolen. Hiervan moet alleen de elektriciteit die in de vestiging gebruikt wordt, opgeteld worden bij het finaal energiegebruik. Wat op het net gezet wordt, wordt hier noch opgeteld noch afgetrokken van het finaal energiegebruik van de vestiging. Stel bijvoorbeeld een vestiging met alleen elektriciteitsgebruik en een eigen PV-installatie. De PV-installatie produceert jaarlijks 30 MWh elektriciteit, waarvan er 20 MWh door de vestiging gebruikt wordt, en 10 MWh op het net gezet wordt. Verder gebruikt de vestiging ook 15 MWh elektriciteit, afkomstig van het net, op ogenblikken dat de PV-installatie niet voldoende elektriciteit levert. Het finaal elektriciteitsgebruik van deze vestiging bedraagt dan 20 MWh + 15 MWh.

In de bestaande definitie van het begrip “energiegebruik” wordt het woord “primaire” opgeheven. Op deze wijze wordt flexibiliteit geboden om in het dispositief van het Energiebesluit van 19 november 2010 aangaande energiegebruik een onderscheid te maken tussen enerzijds primair energiegebruik en finaal energiegebruik.

De definitie van “woongebouw” zoals gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022, wordt ook van toepassing gemaakt op hoofdstuk XI van titel VII van het Energiebesluit van 19 november 2010.

ARTIKEL 4, ARTIKEL 5, ARTIKEL 6, ARTIKEL 33, ARTIKEL 34, ARTIKEL 35, ARTIKEL 36 EN ARTIKEL 39

Via ARTIKEL 4 worden de maximale bandingfactoren uit artikel 6.2/1.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 aangepast met het oog op het uitfaseren van de certificatensteun voor alle nieuwe en ingrijpende gewijzigde WKK's op fossiele brandstoffen die volledig wordt afgebouwd vanaf 2023. Daarnaast wordt een concreet voorstel gedaan m.b.t. het afbouwpad voor de maximale

bandingfactoren voor zon, wind en biogas voor 2024 en 2025, die in het Energiebesluit van 19 november 2010 waren vastgelegd tot en met startdatum 2023.

Conform de visienota d.d. 5 november 2021 wordt de certificatensteun voor alle nieuwe en ingrijpende gewijzigde WKK's op fossiele brandstoffen volledig afgebouwd vanaf 2023 (-100% in 2023) in plaats van 2030. De volledige afbouw van de maximale bandingfactor voor WKK op fossiele brandstoffen zou er echter toe leiden dat de momenteel bestaande representatieve WKK-categorie "andere kwalitatieve WKK" in artikel 6.2/1.4 enkel nog bestaat uit enkele WKK-projecten die niet tot de overige representatieve WKK-projectcategorieën behoren (biogas). Het gaat dan om diverse projecten zoals WKK op biomassa, syngas, groen waterstofgas, biogas dat bestaat uit een mix van verschillende inputstromen of een dual fuel WKK met minder dan 85% biogas als inputstroom. Deze niet-fossiele groep is beperkt en zeer divers, en het zou leiden tot substantiële over- of ondersubsidiëring als daarvoor één bandingfactor zou bepaald worden. Het gaat ook vooral over historische projecten (sinds 2013 werd slechts 1 nieuw project ingediend).

Concreet wordt in [ARTIKEL 5](#) daarom voorgesteld om de representatieve projectcategorieën "andere kwalitatieve WKK" op te heffen. Concreet betreft dit het opheffen van alle projectcategorieën "andere kwalitatieve WKK's" in artikel 6.2/1.4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 (WKK categorie 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 4/1a, 4/1b, 7a1, 7a2, 7b1, 7b2, 7c1 en 7c2).

Tegelijk wordt via [ARTIKEL 6](#) het wel mogelijk gemaakt dat dergelijke voldoende grootschalige niet-fossiele WKK-projecten (> 5 MWe) beroep kunnen doen op de mogelijkheid om een projectspecifieke onrendabele top te laten berekenen voor warmtekrachtcertificaten (zowel nieuwe projecten als ingrijpende wijzigingen van bestaande projecten). Daartoe wordt in artikel 6.2/1.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010 een categorie 13° toegevoegd. Dit leidt tot efficiëntere steunverlening doordat de steun projectspecifiek wordt berekend en daarnaast ook tot minder administratieve lasten dan de jaarlijkse berekening van een reeks categorieën voor weinig eenvormige projecten die zeer weinig voorkomen. De specifieke categorieën in artikel 6.2/1.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden daartoe geherformuleerd. In artikel 6.2/1.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden daartoe de huidige categorieën 4° en 12° , die ook fossiele brandstoffen omvatten, beperkt tot biogas om fossiele brandstoffen uit te sluiten.

Bij de aanpassing van de categorieën in artikel 6.2/1.7 van het Energiebesluit van 19 november 2010 via artikel 6 wordt tevens verduidelijkt dat de toepassing van biogas beperkt wordt tot biogas dat geen biomethaan betreft. Daarbij is de definitie van biomethaan vastgelegd in artikel 1.1.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, als biogas dat is opgezuiverd tot aardgaskwaliteit. Daarmee wordt reeds gedeeltelijk uitvoering gegeven aan actie A5 van het Warmteplan 2025 voor de projectspecifieke categorieën.

De analoge aanpassingen van deze categorieën in de bijlagen III/2 en III/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden verder in de artikelsgewijze bespreking toegelicht onder [ARTIKEL 33](#) en volgende.

Artikel 6.2/1.4, artikel 6.2/1.7 en bijlage III/2 en bijlage III/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010, zoals gewijzigd bij dit besluit, zijn voor het eerst van toepassing op nieuwe projecten of ingrijpende wijzigingen met startdatum vanaf 1 januari 2023. Dit wordt geregeld in de overgangsbepaling vervat in [ARTIKEL 39](#).

[ARTIKEL 7](#)

Dit artikel brengt de bestaande inhoud van artikel 6.4.1/1/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 onder in een paragraaf 1 en voegt een paragraaf 2 toe over de batterijpremie die voor installaties die worden in dienst genomen vanaf 1 januari 2023 wordt verleend door de elektriciteitsdistributienetbeheerders (Fluvius).

Met deze wijziging wordt hoofdzakelijk een vereenvoudiging voor de klant beoogd: vanaf 1 januari 2023 kunnen de nieuwe premie voor zonnepanelen en de premie voor aankoop of leasing van een thuisbatterij gelijktijdig en in hetzelfde loket worden aangevraagd bij Fluvius. Nu moet de klant zowel bij het VEKA als bij Fluvius een aanvraag indienen, wordt dubbele informatie gevraagd en heeft het VEKA informatie nodig van Fluvius om bepaalde voorwaarden te controleren.

Inhoudelijk wordt er voorgesteld om vanaf 1 januari 2023 de premie te beperken tot kleinere capaciteiten. Ook batterijen met een hogere capaciteit krijgen nog een premie, maar de premie wordt beperkt tot de eerste 6 kWh batterijcapaciteit. Dit laat ook toe om efficiënter met het beschikbare budget om te gaan. Er kan voor meer batterijen een premie voorzien worden met hetzelfde budget.

Op basis van literatuur heeft het VEKA als stelregel dat een economisch ideaal gedimensioneerde batterij best 1-1,5 kWh bedraagt per kWp zonnepanelen. Met de intrede van het capaciteitstarief in juli 2022 blijkt uit een studie over de impact van het capaciteitstarief van Lemcko/EELab (UGent) in opdracht van het VEKA dat de technisch-economische dimensioneringsregel rond 1 kWh batterijopslag per kWp zonnepanelen optimaler is. De eerste kWh'en batterijcapaciteit zijn het meest rendabel. Een te grote batterij is in de winter grotendeels leeg en blijft in de zomer grotendeels vol. In analogie met PV-installaties die gesubsidieerd worden tot 6 kWp voorzien we dan een batterijpremie tot 6 kWh. Voorgesteld wordt om deze wijziging pas door te voeren vanaf 1 januari 2023.

ARTIKEL 8 EN ARTIKEL 9

De Europese Commissie heeft na evaluatie van de projecten opgenomen in het door België aangemelde Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht, de opmerking gemaakt dat in het kader van hervormingsprojecten ingediend voor RRF-steun, moet voldaan worden aan de 'do no significant harm' criteria. Dit impliceert enerzijds dat geen RRF-steun mag gegeven worden aan installaties die gebruik maken van fossiele brandstoffen zoals (gas)condensatieketels en mogelijk ook niet aan hybride lucht-waterwarmtepompen, hetgeen reeds voorzien is (cfr. het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021 houdende toekenning van vergoedingenvoorschotten aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter financiering van openbare dienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik). Anderzijds betekent dit dat de (Vlaamse) steun aan installaties die gebruik maken van fossiele installaties niet dezelfde wettelijke basis mogen hebben als de Mijn VerbouwPremie, die deel uitmaakt van de hervorming R 1.01. Het feit dat er nog andere, Vlaamse, middelen worden besteed aan deze installaties binnen het project dat bestaat uit een one stop shop uniek loket voor premieaanvragen, zet de goedkeuring van het hele hervormingsproject R. 1.01 en de 180 miljoen euro RRF-steun onder druk. De Vlaamse Regering wenst een definitieve beslissing van de Europese Commissie af te wachten hierover. Bijgevolg werd in het kader van de definitieve goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022² de premie voor hybride lucht-waterwarmtepompen opgenomen in een afzonderlijk artikel dat binnen het uniek loket door de minister bevoegd voor de Energie al dan niet in werking kan worden gesteld zodra de Europese Commissie haar standpunt met betrekking tot het hervormingsproject R 1.01 heeft bepaald.

Als terugvalpositie wordt in het Energiebesluit van 19 november 2010 een nieuw artikel 6.4.1/5/1/1 ingevoegd dat bepalingen rond de hybride lucht-waterwarmtepompen bevat. Er wordt voorgesteld dat de Vlaamse Regering een delegatie geeft aan de minister bevoegd voor de Energie, om dit artikel al dan niet in werking te laten treden zodra er duidelijkheid is over het standpunt van de Europese Commissie betreffende het hervormingsproject R 1.01 zoals dit door België werd aangemeld. Als de minister dit artikel in werking stelt betekent dit dat de Europese Commissie bezwaren heeft bij de opname van deze premie in het hervormingsproject van het uniek loket en dan houdt dit in dat de premie moet worden aangevraagd bij Fluvius en dus buiten het uniek loket van de *Mijn*

---

² Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021

Verbouwpremie valt. Als de Europese Commissie geen bezwaar maakt, dan is dit artikel niet langer nodig en kan het worden opgeheven. Die opheffing wordt ook al voorzien middels dit besluit.

ARTIKEL 10

Dit artikel bevat, via een aanpassing van artikel 6.4.1/5 §2 van het Energiebesluit van 19 november 2010, de hervorming van de premie na audit. De premie na audit wordt hervormd om beter te kunnen fungeren als een ondersteunend instrument voor de uitvoering van niet-verplichte energie-efficiëntie verbeterende maatregelen bij ondernemingen. De hervorming beoogt de premie na audit substantieel op te trekken om de uitvoering van energiebesparende maatregelen met een lagere rendabiliteit meer te stimuleren en emissiereducties te realiseren.

Het eerste lid van artikel 6.4.1/5 §2 blijft ongewijzigd en beschrijft algemene bepalingen van de premie.

Het tweede lid beschrijft de basis van de premieberekening, de maximale premie en de controle op de premie-aanvragen.

De premie wordt berekend als een percentage van de meerkost van de investering ten opzichte van de standaardinvestering. Bij een vervangingsinvestering wordt het louter vervangen van de bestaande situatie gezien als de standaardinvestering, en bedraagt de meerkost dus de extra kosten die gemaakt worden om meer energiebesparing te realiseren en/of energie-efficiëntie te verhogen ten opzicht van een standaard vervanging. Bij een nieuwe installatie wordt de volledige investering beschouwd als een meerkost.

De grootte wordt bepaald als een percentage van de hierboven gedefinieerde meerkost. Dat percentage wordt bepaald op basis van de interne rentevoet na belastingen (IRR). Bij een IRR groter dan of gelijk aan 13% is de investering economisch rendabel (zie ook verder, onder artikel 10), en wordt er geen premie toegekend. Het steunpercentage is bijgevolg 0%. Bij een IRR gelegen tussen 10 en 13%, wordt het steunpercentage bepaald via de formule $(13 - \text{IRR}) * 20 \%$, waardoor het steunpercentage lineair oploopt van 0% bij een IRR van 13%, naar 60% bij een IRR van 10%. Voor een IRR kleiner dan of gelijk aan 10%, wordt het steunpercentage vastgeklemd op 60%.

Via de combinatie meerkost en percentage afhankelijk van de IRR van de investering, wordt het premiebedrag bepaald. Indien de premie groter is dan 100.000 euro, dan wordt de premie afgetopt op het maximum bedrag van 100.000 euro. Voor de drie opeenvolgende belastingjaren geldt dat een onderneming cumulatief niet meer dan 100.000 euro aan premies kan aanvragen.

Verder beschrijft het tweede lid nog de werkverdeling tussen het VEKA (inhoudelijke controle van de premieaanvraag, zijnde nazicht IRR, meerkost, energieaudit/studie) en de elektriciteitsdistributienetbeheerder (administratieve afwikkeling en uitbetaling premie).

Tot slot wordt er bepaald dat de premie ook gecorrigeerd kan worden als blijkt dat meerkost en/of IRR gecorrigeerd moeten worden na controle. Ook wordt de premie tot 0 euro herleid, indien blijkt dat de investering toch een IRR heeft groter dan of gelijk aan 13%.

Momenteel is in het huidige derde lid al bepaald dat het VEKA “nadere regels kan vastleggen over de manier waarop de terugverdientermijn en de primaire energiebesparing in de energiestudie of energieaudit moeten worden berekend.” Het derde lid wordt overeenstemmend met de wijzigingen in het tweede lid aangepast, en waardoor aan het VEKA de bevoegdheid wordt gegeven om nadere regels vast te leggen over de manier waarop de interne rentevoet en de finale energiebesparing in de energiestudie of energieaudit moeten worden berekend.

Het vierde en vijfde lid blijven onveranderd.

ARTIKEL 11

In artikel 6.4.1/8 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt het punt 4° vervangen door de categorieën die heden zijn opgenomen in de bestaande definitie van “prioritaire doelgroep van de energielening”, uit artikel 1.1.1, §2, 81°/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, te weten:

- a) beschermde afnemers;
- b) de natuurlijke personen die aan de voorwaarden voldoen om een verwarmingstoelage te ontvangen, die wordt toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn vermeld in titel 10, hoofdstuk 3 van de programmawet van 22 december 2008;
- c) personen waarvan het aan de personenbelasting onderworpen inkomen van het derde jaar dat aan de aanvraagdatum voorafgaat, in voorkomend geval verhoogd met het inkomen van de persoon met wie hij wettelijk of feitelijk samenwoont, en verminderd met 1.300 euro per persoon ten laste, niet meer bedraagt dan 25.000 euro. Dit bedrag wordt jaarlijks met ingang van 1 januari 2018 aangepast aan de ontwikkeling van de gezondheidsindex. De basisindex is die van de maand oktober 2006. De nieuwe index is die van de maand oktober van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de index aangepast wordt. Alle bedragen worden afgerond naar het hogere tiental;

Het betreft zodoende een verplaatsing zonder inhoudelijke consequenties.

Aangezien beschermde afnemers reeds apart worden vermeld in artikel 6.4.1/8, eerste lid, 1° van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden ze echter niet opnieuw opgenomen in het vernieuwde punt 4° aangezien dat een dubbele vermelding zou uitmaken.

Op deze wijze worden de energiescans flexibeler afgebakend en heeft een wijziging van de term “prioritaire doelgroep van de energielening” geen consequentie voor het toepassingsgebied van de energiescans.

ARTIKEL 12

Titel VI, hoofdstuk V van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt vervangen en krijgt vier afdelingen:

- Afdeling I. Energieplannen en energiestudies voor energie-intensieve vestigingen
- Afdeling II. Verplichte energieaudit
- Afdeling III. Energiebalans
- Afdeling IV. Confidentialiteit

AFDELING I. ENERGIEPLANNEN EN ENERGIESTUDIES VOOR ENERGIE-INTENSIEVE VESTIGINGEN

Deze afdeling bundelt alle verplichtingen voor energie-intensieve vestigingen van ondernemingen. Voorheen stonden deze zowel in VLAREM II (Afdeling 4.9.1) als in het Energiebesluit van 19 november 2010 (artikel 6.5.1 tem 6.5.8). Alles wordt nu gebundeld in afdeling I. Er worden geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd aan de bestaande regelgeving, behalve de verlaging van de interne rentevoet (van 15 naar 13%) vanaf wanneer een investering als rendabel gezien wordt én het bepalen van de doelgroep op basis van het finaal energiegebruik van de vestiging van een onderneming (zie verder). Verder worden onder deze afdeling een aantal vereenvoudigingen doorgevoerd.

Het nieuwe artikel 6.5.1 omvat de definiëring van de doelgroep. De definiëring van de doelgroep stond voorheen in VLAREM II en verhuist naar het Energiebesluit van 19 november 2010. Om in te spelen op een nakende verlaging van de primaire energiefactor (PEF: omrekening van finaal naar primair energiegebruik), wordt de doelgroep nu gedefinieerd aan de hand van het finaal energiegebruik van de vestiging van een onderneming. Door te werken met het finaal energiegebruik zal bij een aanpassing van de PEF de doelgroep niet wijzigen. De overgang van primair naar finaal energiegebruik heeft geen effect op de lopende engagementen van de vestigingen van de ondernemingen die toetreden zijn tot de huidige energiebeleidsovereenkomst voor de verankering van en voor blijvende energie-efficiëntie in de Vlaamse energie-intensieve industrie (VER-bedrijven en niet VER-bedrijven), die nog lopen tot en met 31 december 2022. Dit omdat in artikel 6.5.2, tweede lid van het Energiebesluit van

19 november 2010 is opgenomen dat een energieplan dat goedgekeurd is in het kader van een energiebeleidsovereenkomst, geldt als conform verklaard energieplan, en desgevallend als een energieaudit ondernemingen. Deze beide mogelijkheden moeten voorzien worden omdat door de overgang van primair naar finaal energiegebruik een aantal huidige EBO-bedrijven, waarvan de ondergrens ook berekend is op 0,1 PJ primair, onder de grens van 0,1 PJ finaal zullen duiken. Door in artikel 6.5.2 op te nemen dat het huidig geldend energieplan dat werd opgesteld in het kader van de tweede ronde van de energiebeleidsovereenkomst ook geldt als een conform verklaard energieplan of een energieaudit ondernemingen, zullen bij inwerking treden van dit verzamelbesluit de EBO-bedrijven onmiddellijk over een geldig energieplan of geldige energieaudit beschikken.

Het nieuwe artikel 6.5.2 omvat de termijn voor het opstellen van het eerste energieplan. De termijn was gedefinieerd in VLAREM II en verhuist naar het Energiebesluit van 19 november 2010. Binnen de negen maanden na vaststellen van het overschrijden van de ondergrens van 0,1 PJ, moet de vestiging van de onderneming over een conform verklaard energieplan beschikken.

Het energieplan dat goedgekeurd is in kader van een energiebeleidsovereenkomst, geldt als een conform verklaard energieplan. Deze bepaling stond oorspronkelijk al in het Energiebesluit van 19 november 2010, en wordt zoals hierboven uitgelegd staat uitgebreid met ook de energieaudit ondernemingen omdat voor een aantal EBO-bedrijven door de overgang van primair naar finaal energiegebruik onder de grens van 0,1 PJ gedoken zal worden.

Het nieuwe artikel 6.5.3 beschrijft wie het energieplan of de energiestudie mag opmaken: een aanvaarde energiedeskundige, die aangesteld wordt door de exploitant van de vestiging en die ook op alle medewerking en nodige info kan rekenen, ter beschikking gesteld door die exploitant.

Het nieuwe artikel 6.5.4 beschrijft de procedure en de voorwaarden voor de aanvaarding van de energiedeskundigen: het VEKA is bevoegd voor de aanvaarding van de energiedeskundigen en de energiedeskundigen moeten over een minimale specifieke technische kennis beschikken van deze vestiging, om in staat te zijn een kwaliteitsvol energieplan/studie op te stellen.

Het nieuwe artikel 6.5.5 beschrijft de inhoud van de energieplannen en energiestudies. Paragraaf 1 beschrijft de vereisten van het energieplan. Hier werden twee wijzigingen doorgevoerd. Zo werd in 7° de drempel voor het verplicht uitvoeren van een maatregel verlaagd van 15% naar 13%. Daarmee wordt invulling gegeven aan de verscherping van de definitie van een rendabele maatregel zoals aangekondigd in maatregel 31 uit de bijkomende maatregelen klimaat van de Visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021.

Verder wordt ook 9° geschrapt: door de drempelverlaging van 0,5 naar 0,1 PJ die eerder werd doorgevoerd in VLAREM II, zal elke energie-intensieve vestiging van een onderneming tegen uiterlijk eind 2022 over een conform verklaard energieplan beschikken. Bij een hervergunning is bijgevolg de voorwaarde van een energieplan al ingevuld en kan er verwezen worden naar de uitvoeringsbepalingen van de maatregelen uit het conform verklaard energieplan, zoals beschreven wordt in §2 van ditzelfde artikel.

Paragraaf 2 bepaalt dat alle maatregelen uit het conform verklaard energieplan, die rendabel zijn, binnen een termijn van drie jaar uitgevoerd moeten worden. Deze termijn kan verlengd worden, of het uitvoeren van de maatregel kan vrijgesteld worden, door het VEKA, na verzoek door de exploitant en na grondige economische of financiële argumentatie.

Paragraaf 3 beschrijft de vereisten waaraan een energiestudie moet voldoen. Ook hier de belangrijke wijziging van de rendabiliteitsgrens van 15% naar 13%, in 4°, om zo invulling te

geven aan de verscherping van de definitie van een rendabele maatregel zoals aangekondigd in maatregel 31 uit de bijkomende maatregelen klimaat van de Visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021. Ten einde de via de energiebeleidsovereenkomsten door het Vlaamse Gewest aangegane engagementen te respecteren, is echter als overgangsbepaling bepaald dat in afwijking van paragraaf 3. 4° de vastgelegde interne rentevoet voor vestigingen van ondernemingen die toegetreden zijn tot de Energiebeleidsovereenkomst voor de verankering van en voor blijvende energie-efficiëntie in de Vlaamse energie-intensieve industrie voor VER-bedrijven en voor niet-VER-bedrijven, tot en met 31 december 2022 15 % na belastingen bedraagt.

Het nieuwe artikel 6.5.6 beschrijft de procedure voor de conform verklaring van energieplannen. Dit artikel stond reeds in het Energiebesluit van 19 november 2010 en heeft door de herschikking een nieuw nummer gekregen. Belangrijke wijziging die hier gedaan werd, is dat de communicatie nu elektronisch verloopt: indienen van het energieplan, brieven, etc. Verder wordt ook de beroepsprocedure vereenvoudigd: door het weghalen van de koppeling met VLAREM II moet de beroepsprocedure niet meer lopen via de gewestelijke omgevingsvergunningencommissie. De oude paragraaf 7 wordt daarom geschrapt.

Het nieuwe artikel 6.5.7 omvat de geldigheidsduur van de conformiteit van het energieplan (vier jaar), licht de procedure en voorwaarden voor de actualisering van het energieplan toe. Het beschrijft ook de bijkomende vereisten waar het geactualiseerde energieplan aan moet voldoen. Zo zal er bijvoorbeeld ook geapporteerd moeten worden over welke maatregelen uitgevoerd werden en wat de energie- en CO₂-besparing van deze maatregelen was. Het betreft een actualisatie waarbij zaken die ten opzichte van het vorige energieplan niet gewijzigd zijn, niet opnieuw beschreven moeten worden. Dit artikel stond reeds in het Energiebesluit van 19 november 2010 en wordt niet gewijzigd.

Het nieuwe artikel 6.5.8 omvat de ingave van de resultaten van het conform verklaarde energieplan in de webapplicatie. Dit artikel is afkomstig van VLAREM II en wordt bij deze onveranderd ingeschreven in het Energiebesluit van 19 november 2010.

AFDELING II: VERPLICHTE ENERGIEAUDIT

Deze afdeling vormt het eerste deel van de versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen. Met deze versterkte wetgeving wordt invulling gegeven aan het Regeerakkoord, de beleidsnota Energie en de visienota van de Vlaamse Regering over bijkomende maatregelen klimaat (maatregel 32) van 5 november 2021.

Het nieuwe artikel 6.5.9 omvat de definiëring van de doelgroep. De definiëring van de doelgroep stond voorheen in VLAREM II en verhuist naar het Energiebesluit van 19 november 2010, en wordt uitgebreid met alle kmo's met een energiegebruik tussen 0,05 en 0,1 PJ. Op die manier worden verplichtingen met betrekking tot energie-efficiëntie opgelegd aan de net niet energie-intensieve ondernemingen en aan alle grote ondernemingen (bestaande verplichtingen overgedragen uit VLAREM II).

Het nieuwe artikel 6.5.10 omvat de termijn tegen wanneer de doelgroep over een energieaudit moet beschikken. Voor nieuwkomers in de doelgroep na deze termijn wordt eveneens in dit artikel bepaald tegen wanneer ze een eerste energieaudit moeten laten opmaken.

Het nieuwe artikel 6.5.11 beschrijft dat de energieaudit opgesteld moet worden door een aanvaarde energiedeskundige.

Het nieuwe artikel 6.5.12 beschrijft de procedure voor aanvaarding en de voorwaarden waaraan de energiedeskundige moet voldoen. In tegenstelling tot bij de energie-intensieve

ondernemingen (afdeling I) mag er beroep gedaan worden op een bedrijfseigen energiedeskundige, maar die moet wel over voldoende technische kennis beschikken.

Het nieuwe artikel 6.5.13 beschrijft de minimale inhoud en vereisten van de energieaudit, in paragrafen 1 en 2. Paragraaf 1 is de omzetting van de bijlage VI (Minimumcriteria voor energieaudits) van de Europese Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie. Hierbij wordt opgemerkt dat invulling gegeven wordt aan de eis geen gebruik te maken van simpele terugverdiëntijden, en dit door de economische rendabiliteit van de maatregelen te definiëren via het IRR-criterium. Net zoals in afdeling I wordt ook in deze afdeling een rendabele maatregel gedefinieerd als een maatregel met een IRR groter dan of gelijk aan 13% na belastingen. Paragraaf 3 bepaalt dat het VEKA een sjabloon voor de energieaudit ter beschikking zal stellen, dat energiedeskundigen kunnen gebruiken om zeker alle minimale gevraagde vereisten volledig in te vullen. In paragraaf 4 wordt een termijn opgelegd van drie jaar waarbinnen alle verplichte maatregelen volgend uit de energieaudit uitgevoerd moeten worden. Deze termijn kan verlengd worden, of het uitvoeren van de maatregel kan vrijgesteld worden, door het VEKA, na verzoek door de exploitant en na grondige economische of financiële argumentatie.

Het verplicht uitvoeren van de rendabele maatregelen is een nieuwe verplichting, die nog niet aanwezig was in VLAREM II. Op die manier wordt ook deze doelgroep verplicht tot het investeren in rendabele energie-efficiëntie verbeterende maatregelen.

Het nieuwe artikel 6.5.14 beschrijft de geldigheidsduur en procedure voor de actualisatie van de energieaudit. Een energieaudit is geldig voor een periode van vier jaar. Ook hier zal er dus gewerkt worden met een cyclus van vierjaarlijkse actualisatie. Het beschrijft ook de bijkomende vereisten waar een geactualiseerde energieaudit aan moet voldoen. Zo zal er gerapporteerd moeten worden over de uitgevoerde maatregelen, waaronder ook hier welke maatregelen uitgevoerd werden en wat de energie- en CO₂-besparing van deze maatregelen was. Het betreft een actualisatie, waarbij zaken die ten opzichte van de vorige energieaudit niet gewijzigd zijn, niet opnieuw moeten beschreven worden.

Het nieuwe artikel 6.5.15 beschrijft de verplichting tot het ingeven van de resultaten van de energieaudit in de webapplicatie. Dit artikel is afkomstig van VLAREM II en wordt bij deze onveranderd ingeschreven in het Energiebesluit van 19 november 2010.

AFDELING III: ENERGIEBALANS ONDERNEMING

Deze afdeling vormt het tweede deel van de versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen. Met deze versterkte wetgeving wordt invulling gegeven aan het Regeerakkoord, de beleidsnota Energie en de visienota van de Vlaamse Regering over bijkomende maatregelen klimaat (maatregel 32) van 5 november 2021.

Het nieuwe artikel 6.5.16 omvat de definiëring van de doelgroep. Dit zijn alle kmo's met een energiegebruik tussen 0,02 PJ en 0,05 PJ. Ook voor deze groep van ondernemingen wordt een verplichting opgelegd, in de vorm van opstellen van een energiebalans en het verplicht uitvoeren van rendabele no-regret maatregelen.

Het nieuwe artikel 6.5.17 beschrijft de uiterste termijn tegen wanneer de doelgroep over een energiebalans moet beschikken. Voor nieuwkomers in de doelgroep na deze termijn wordt eveneens in dit artikel bepaald tegen wanneer ze een eerste energiebalans moeten laten opmaken.

Het nieuwe artikel 6.5.18 beschrijft wie de energieboekhouding mag opstellen. Dit kan iemand intern van de onderneming zijn, of iemand extern. Via een registratieprocedure in de webapplicatie wordt deze persoon gekoppeld aan de onderneming.

Het nieuwe artikel 6.5.19 beschrijft in paragraaf 1 de minimale inhoud en vereisten van de energiebalans, alsook de beoordeling van de lijst van no-regret maatregelen van toepassing zijnde op de onderneming. In paragraaf 2 wordt vermeldt dat het VEKA de no-regretmaatregelenlijsten zal opstellen, voor elke sector, en dit tegen uiterlijk 31 oktober 2022. Hiervoor zal het VEKA de gekende sectorfederaties, zoals bijvoorbeeld (niet limitatief) Agoria, Cobelpa, essencia, Fedustria, Fevia, ... actief consulteren en indien relevant een no-regretmaatregelenlijsten opstellen per subsector. Verder wordt ook bepaald dat zo'n lijst voor een (sub)sector maximaal 10 maatregelen bevat. In paragraaf 3 staat dat een sjabloon voor de energiebalans door het VEKA ter beschikking gesteld zal worden.

Het nieuwe artikel 6.5.20 beschrijft de ingave van de energiebalans en de beoordeling van de no-regret maatregelenlijst in de webapplicatie.

Het nieuwe artikel 6.5.21 beschrijft de termijn voor de uitvoering en rapportage over de uitvoering van de no-regret maatregelen. De termijn waarbinnen de no-regret maatregelen moeten uitgevoerd worden bedraagt vier jaar. Alle ondernemingen uit de doelgroep moeten elke vier jaar rapporteren over welke maatregelen genomen werden, waarvan de eerste keer uiterlijk 31 december 2026.

In het tweede lid worden de mogelijkheid en voorwaarden voor een uitstel van maatregelen toegelicht. Het betreft hier louter een uitstel; de no-regret maatregelen zullen sowieso uitgevoerd moeten worden.

Het nieuwe artikel 6.5.22 omvat de geldigheidsduur van de energiebalans, de procedure voor de actualisatie van de energiebalans, alsook de bijkomende vereisten voor de geactualiseerde energieboekhouding. De geldigheidsduur bedraagt vier jaar; om de vier jaar zal de energiebalans dus geactualiseerd moeten worden. Hiermee bewaart de onderneming het overzicht over belangrijke wijzigingen in haar energiegebruiken en de verdeling ervan binnen de onderneming.

AFDELING IV: CONFIDENTIALITEIT

Het nieuwe artikel 6.5.23 omschrijft de confidentialiteit van de gegevens in de webapplicatie en bepaalt de toegangsmodaliteiten tot de webapplicatie. Dit artikel is overgenomen uit VLAREM II. Voor rapportagedoeleinden kan alleen op een geaggregeerd niveau gerapporteerd worden.

ARTIKEL 13 EN ARTIKEL 16

In punt 6° van artikel 7.9.1, §2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden terminologische aanpassingen doorgevoerd opdat het in overeenstemming gebracht kan worden met de huidige praktijk en terminologie. Een gelijkaardige wijziging wordt aangebracht aan artikel 7.9.3, §3.

ARTIKEL 14 EN ARTIKEL 15

Naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan, werd via een Visienota aan de Vlaamse Regering d.d. 17 december 2021 beslist om een extra pakket aan maatregelen te nemen, waardoor de ambitie van -35% reductie van broeikasgasuitstoot opgeschroefd kan worden naar een reductie van -40%.

Als flankerend beleid bij het opleggen van een renovatie bij woongebouwen werd in de Visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 voorzien om het toepassingsgebied van de energielening+ vanaf 1 januari 2023 uit te breiden en te versterken.

In dat opzicht wordt voorgesteld om niet-energiezuinige woningen die tot label D renoveren ook in aanmerking te laten komen voor een energielening+. Bovendien wordt ook voorgesteld om te voorzien in een verlaagde interestvoet bij de energielening+ vanaf label C en gedurende maximaal 10 jaar. Deze rentevoet varieert van -1% over -1,25% tot -1,50% naargelang het label dat beoogd wordt ambitieuzer wordt (respectievelijk label C, B, A). Als echter label D wordt beoogd, is de lening renteloos. Op deze manier krijgen de burgers een sterkere stimulans om hun woning zo grondig mogelijk te renoveren.

In principe wordt de energielening+ aan de doelgroep renteloos toegekend. Toch dient vermeden te worden dat de draagkracht van het Energiefonds overschreden zou worden wanneer de rentevoeten te sterk zouden stijgen. Daarom wordt voorgesteld om uitzonderlijk de renteverminderingen te laten toenemen in het geval dat volgens het departement Financiën en Begroting de OLO³-rente op 20 jaar op kwartaalbasis gemiddeld zou stijgen boven 2%. In dat geval worden gedurende het volgende kwartaal de bijkomende renteverminderingen aangepast als volgt:

Bijkomende rentevermindering				
	Label D	Label C	Label B	Label A
Gemiddeld kwartaal - OLO 20j				
meer dan 2% tot en met 2,5%	0%	-0,5%	-0,75%	-1%
meer dan 2,5%	0,5%	0%	-0,25%	-0,5%

ARTIKEL 17, 2°

Dit artikel past verwijzingen aan in artikel 7.11.1, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

ARTIKEL 17, 1°, EN 3° EN ARTIKEL 18

Aan artikel 7.11.1, §1, derde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 worden installaties geplaatst op woongebouwen en installaties van energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare energiegemeenschappen toegevoegd aan het toepassingsgebied van de call groene stroom. Deze installatietypes worden toegevoegd aan de rangschikingslijst van artikel 7.11.3, §3, derde lid. Deze lijst zal dan omvatten: PV-installaties op marginale gronde, drijvende PV-installaties, kleine en middelgrote windturbines, PV-installaties op woongebouwen en PV-installaties van energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschappen.

De aanvragers voor PV-installaties zullen echter moeten voorzien in een minimaal aantal kWp voor minstens 1 wooneenheid of deelnemer van de energiegemeenschap. Deze intentie wordt via een verklaring op eer toegevoegd aan de steunaanvraag en zal handhaafbaar zijn via de overeenkomst van toepassing op de installatie waarvoor uiteindelijk steun is verkregen. Er wordt voorgesteld om voor de eerste call(s) een drempel van één deelnemer per 5 kWp te hanteren. Na elke call wordt die drempel, die door de minister per ministerieel besluit wordt vastgelegd, geëvalueerd en indien wenselijk aangepast.

Deze installatietypes worden toegevoegd aan artikel 7.11.3, §3, vierde lid en aan artikel 7.11.3, §3, zevende lid waardoor het maximale steunplafond voor de toegevoegde installatietypes wordt gelijk gesteld aan dat van de drijvende PV-installaties en de maximale waarden voor de kosten die in aanmerking komen worden gelijk gesteld aan deze voor PV-installaties op marginale gronden.

ARTIKEL 19

Dit artikel brengt een aantal wijzigingen aan in artikel 7.14.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Artikel 7.14.1 voorziet in een premie, aan te vragen bij en verleend door het VEKA, voor de aankoop of leasing van een stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit.

³ Obligation Linéaire/Lineaire Obligatie

In artikel 7 van dit ontwerpbesluit wordt voorgesteld om voor batterijen in dienst genomen vanaf 1 januari 2023 de premieaanvragen te laten behandelen door de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Ten gevolge daarvan worden in artikel 7.14.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 de voor 2023 en 2024 voorziene premiebedragen en maxima geschrapt, en wordt de einddatum voor de premie bij het VEKA gewijzigd naar 31 december 2022.

ARTIKEL 20 EN ARTIKEL 21

Naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan, werd via een Visienota aan de Vlaamse Regering d.d. 17 december 2021 beslist om een extra pakket aan maatregelen te nemen, waardoor de ambitie van -35% reductie van broeikasgasuitstoot opgeschroefd kan worden naar een reductie van -40%.

Als flankerend beleid bij het opleggen van een renovatie bij woongebouwen werd in de Visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 voorzien om het toepassingsgebied van het renteloos renovatiekrediet vanaf 1 januari 2023 uit te breiden en te versterken.

In dat opzicht wordt voorgesteld om niet-energiezuinige woningen die tot label D renoveren ook in aanmerking te laten komen voor een renteloos renovatiekrediet. Bovendien wordt ook voorgesteld om te voorzien in een verhoogde rentesubsidie bij het renteloos renovatiekrediet vanaf label C en gedurende maximaal 10 jaar. Deze rentevoet varieert van -1% over -1,25% tot -1,50% naargelang het label dat beoogd wordt ambitieuzer wordt (respectievelijk label C, B, A). Als echter label D wordt beoogd, is de lening renteloos. Op deze manier krijgen de burgers een sterke stimulans om hun woning zo grondig mogelijk te renoveren.

Concreet wordt voorgesteld om gedurende maximaal tien jaar de rentesubsidie te vermenigvuldigen met de verhouding tussen enerzijds het verschil tussen de rentevoet waaraan het renteloos renovatiekrediet werd toegekend en de beoogde rente in functie van het beoogde label en anderzijds de rentevoet waaraan het renteloos renovatiekrediet werd toegekend.

Voorbeeld:

Rentevoet aangepaste lening: 1,5% op jaarbasis

Beoogde rentevoet: -1% op jaarbasis (label C wordt beoogd).

⇒ Verhoogde rentesubsidie = gewone rentesubsidie X (1,5% - (-1%))/1,5%, hetgeen overeenstemt met 2,5% op het uitstaand kapitaal vermits de gewone rentesubsidie 1,5% bedraagt.

Indien de rentevoet waaraan het renovatiekrediet is toegekend meer dan 2% bedraagt, wordt de beoogde rentevoet aangepast als volgt:

Beoogd label				
	D	C	B	A
Rentevoet waaraan het renovatiekrediet is toegekend				
2%-2,5%	0%	-0,5%	-0,75%	-1%
>2,5%	0,5%	0%	-0,25%	-0,5%

ARTIKEL 22

Aan titel VII van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt een nieuw hoofdstuk XVIII toegevoegd aangaande "Sectorfederatieovereenkomsten". Dit hoofdstuk bestaat uit afdelingen:

- Afdeling I. Toepassingsgebied
- Afdeling II. Algemene voorwaarden
- Afdeling III. Procedure
- Afdeling IV. Beoordelingscriteria
- Afdeling V. Uitbetaling van de subsidie

AFDELING I: TOEPASSINGSGEBIED:

De sectorfederatieovereenkomst heeft tot doel om de niet energie-intensieve ondernemingen die lid zijn van de niet-commerciële instelling aan te zetten tot het uitvoeren van door de regelgeving niet verplichte investeringen ter verbetering van de energie-efficiëntie van toepassing zijnde op de leden van deze niet commerciële instelling.

Binnen zo'n sectorfederatieovereenkomst wordt toegelaten dat de niet commerciële instelling ook ontzorging aan haar leden aanbiedt voor het realiseren van de verplichtingen die haar niet energie-intensieve leden hebben op het gebied van het opstellen van energieaudits, energiebalansen, en de verplichte bijhorende uitvoering van de rendabele maatregelen en no-regret maatregelen. Het gaat hier over ontzorging: de middelen uit de subsidie moeten dus ingezet worden voor personeelskosten voor een ontzorger die de leden van de niet commerciële instelling helpt bij het opstellen van de energieaudit of energiebalans, alsook bij de tot uitvoering brengen van de verplichte en niet verplichte maatregelen.

Artikel 7.18.1 beschrijft het toepassingsgebied van de sectorfederatieovereenkomsten: niet-commerciële instellingen [en publiekrechtelijke rechtspersonen] kunnen van de Vlaamse overheid steun krijgen voor het organiseren van sectorfederatieovereenkomsten.

AFDELING II: ALGEMENE VOORWAARDEN:

Artikel 7.18.2 beschrijft de ondersteuningsvorm, de maximale subsidie per sectorfederatieovereenkomst per jaar en de kosten die in aanmerkingen voor ondersteuning. Het gaat hier over het toekennen van een subsidie aan een niet-commerciële instelling die maximaal 100.000 euro per jaar bedraagt (voor een SFO van vier jaar dus maximaal 400.000 euro). Verder wordt ook bepaald dat een sectorfederatieovereenkomst maximaal vier jaar mag duren en dat zowel personeelskosten als werkings- en investeringskosten aanvaard kunnen worden. Personeelskosten zijn tot 100% subsidieerbaar. De werkings- en investeringskosten worden standaard vastgelegd op 15% van de personeelskosten.

AFDELING III: PROCEDURE:

Artikel 7.18.3 beschrijft de procedure van de call, namelijk waar ze wordt gepubliceerd, de elementen die de oproep moet bevatten en de criteria voor de ontvankelijkheid van de aanvragen. Ter verduidelijking: onder de minimale resultaatsverbintenissen voor een sectorfederatieovereenkomst worden bijv. begrepen het aantal bedrijven die men als sectorfederatie zal bereiken en het aantal verplichte en niet verplichte maatregelen die men zal ontzorgen om tot realisatie ervan te komen. Het VEKA is verantwoordelijk voor het lanceren van de oproep en stelt ook alle nodige documenten ter beschikking om een subsidieaanvraag te kunnen indienen.

AFDELING IV: BEOORDELINGSCRITEIA:

Artikel 7.18.4 vermeldt dat het VEKA de subsidieaanvragen beoordeelt, en de criteria waarmee het VEKA rekening moet houden bij de beoordeling van de subsidieaanvragen. Bij de beoordeling moet rekening gehouden worden met de grootte van de doelgroep die de niet commerciële instelling kan bereiken, de resultaatsverbintenis die bereikt kan worden door het uitvoeren van niet verplichte maatregelen en de verhouding hiervan met de realisatie van verplichte maatregelen. Verder wordt het gebruik van de budgettaire enveloppe en goedkeuring van subsidieaanvragen en de elementen van de subsidieovereenkomst besproken. Elke sectorfederatieovereenkomst wordt in een ministerieel besluit vastgelegd.

AFDELING V: UITBETALING VAN DE SUBSIDIE:

Artikel 7.18.5 beschrijft uitbetaling van de subsidie en de voorwaarden waar aan voldaan moet worden om een schijf te ontvangen. De eerste schijf bedraagt 40% van de subsidie om de niet commerciële instelling toe te laten een vlotte opstart te kunnen maken.

ARTIKEL 23: SANCTIE EIS HERNIEUWBARE ENERGIE BIJ NIEUWBOUW

De sanctie voor het niet naleven van het hernieuwbaar aandeel bestaat momenteel uit een verstrenging van het E-peil-niveau met 10%. Bij invoering bedroeg dat 6 E-peilpunten bij E60. Voor het huidige niveau E30 is dat nog slechts 3 E-peilpunten. Het voorstel is om dat bij nieuwbouw te verhogen naar 15% en dus 4 E-peilpunten. Ook voor niet-residentiële gebouwen wordt de sanctie evenredig verhoogd.

ARTIKEL 24: EIS HERNIEUWBARE ENERGIE BIJ NIEUWBOUW WONEN

Het VEKA analyseerde de data rond hernieuwbare energiesystemen in ingediende EPB-aangiftes in het kader van de bepaling uit het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 om de eis voor het hernieuwbaar aandeel bij nieuwbouw en ingrijpende energetische renovaties te verhogen. Daarbij werd zowel gekeken naar de evolutie van de hoeveelheid hernieuwbare energie in de afgelopen jaren, als naar de te verwachten hoeveelheid hernieuwbare energie door de maatregel om vanaf 2023 enkel nog gasketels toe te laten indien ze gecombineerd worden met een hybride warmtepomp. Uit de analyse blijkt dat de hoeveelheid hernieuwbare energie stelselmatig toeneemt en hoofdzakelijk wordt ingevuld door fotovoltaïsche panelen, gevolgd door warmtepompen. Daarnaast is een duidelijk verschil zichtbaar tussen eengezinswoningen en appartementen: de bereikte hoeveelheid in kWh/m² is stelselmatig lager bij appartementen, dan bij eengezinswoningen. Op basis van de gegevens voor aanvraagjaar 2018 (het laatste jaar waarvoor al voldoende representatieve data beschikbaar is) en de aanname dat een hybride warmtepomp voor 50% zal werken met de gasketel en 50% met de warmtepomp, werd een hoeveelheid hernieuwbare energie van zo'n hybride warmtepomp berekend van gemiddeld 14 kWh/m² voor eengezinswoningen en 11 kWh/m² voor appartementen. Het voorstel is dan ook om de huidige eis van 15 kWh/m² te verhogen met deze waarde voor appartementen van 11 kWh/m². Zo komen we aan een afgeronde waarde van 25 kWh/m² voor de eis hernieuwbare energie bij nieuwbouw wonen. Daarnaast zijn er momenteel nog een aantal uitzonderingsregels van toepassing, men voldoet immers ook als:

- De volledige verwarmingsbehoefte wordt ingevuld via een hernieuwbare opwekker, namelijk een warmtepomp, een biomassaketel of een warmtenet op 100% hernieuwbare energie;
- Een zonneboiler wordt geplaatst met een oppervlakte van 2,5% van de bruto-vloeroppervlakte;
- Een participatie wordt aangegaan voor 20 euro per m² bruto vloeroppervlakte en een hoeveelheid van 15 kWh/m².

Het voorstel is om de eerste uitzondering te behouden. Het blijft immers mogelijk dat door sterke inspanningen om de warmtevraag te reduceren, ook de hoeveelheid behaalde hernieuwbare energie afneemt omdat deze met elkaar gerelateerd zijn. Wel is het voorstel om naast de verwarming ook te eisen dat het warm tapwater voor baden en douches moet aangesloten zijn op een hernieuwbaar systeem. Het sanitair warm water krijgt in goed geïsoleerde woningen immers een toenemend aandeel. Aanrechten (keukens,...) worden hierbij buiten beschouwing gelaten omdat deze in specifieke gevallen op een efficiëntere manier decentraal kunnen worden uitgerust, bv. een elektrische keukenboiler bij een lange afstand tot de centrale opwekker of het boilervat. Daarnaast wordt ook de voorwaarde voor een warmtenet op 100% hernieuwbare energie, wat in de praktijk niet bestaat aangezien er nog steeds niet-hernieuwbare back-up systemen nodig zijn, bijgesteld naar de definitie van een energie-efficiënte stadsverwarming. Deze definitie is afkomstig uit de richtlijn hernieuwbare energie en wordt ook toegepast in het kader van de call groene warmte, wat zorgt voor eenvormigheid. De toepassing wordt wel beperkt tot de gevallen met hernieuwbare energie, restwarmte of een combinatie daarvan, en dus niet op basis van een WKK. Op die manier wordt de mogelijkheid voor toepassing van een warmtenet met restwarmte binnen deze uitzondering gevalideerd, wat een uitvoering is van actie B.1 van het Warmteplan 2025 om warmtenetten op restwarmte te stimuleren.

De uitzondering voor de zonneboiler wordt geschrapt. Uit de analyse blijkt dat de zonneboiler systematisch lagere hoeveelheden hernieuwbare energie oplevert in vergelijking met de andere

maatregelen. Het zal dan ook niet meer volstaan om enkel een zonneboiler te plaatsen. De zonneboiler draagt uiteraard wel nog bij aan de totale hoeveelheid hernieuwbare energie.

De participatie wordt in het voorstel bijgestuurd tot op een niveau dat 10 kWh/m² hoger ligt dan het algemene eisenniveau, dus 35 kWh/m². Dit om voorrang te geven aan de invulling van de eis met concrete maatregelen op de eigen site.

De participatie bevat ook een verplicht bedrag van €20 per m² bruto vloeroppervlakte. Enerzijds wordt voorgesteld dit te verhogen, omwille van de verhoging van het eisenniveau, maar ook om de keuze voor het plaatsen op de eigen site te promoten en de participatie slechts als tweede keuze te laten komen. Als we kijken naar het benodigd bedrag voor een PV-installatie die deze hoeveelheid hernieuwbare energie kan leveren, op basis van een gemiddelde installatie van 3.500 kWh per jaar, die 6000 euro kost inclusief 21% BTW, zorgt dit voor een bedrag van 1,7 €/kWh (eindenergie) of 0,68€/kWh primair. Voor de volledige verplichting van 35 kWh/m² via participatie levert dit een bedrag op van 24 euro per m², tegenover nu 20 euro per m². Er wordt wel voorgesteld om te rekenen met een afgerond bedrag van 0,75€/kWh primair wat overeenkomt met 26 euro/m² bij een volledige participatie.

De participatieregeling, zoals oorspronkelijk ingevoerd, was beperkt tot de provincie waar het gebouw zich bevindt of in een aanpalende gemeente, maar deze regeling werd in 2017 verruimd tot het hele Vlaamse Gewest. De concrete invulling van de term "dichtbij" uit artikel 2, lid 2 van richtlijn 2010/31/EU werd in het kader van het subsidiariteitsbeginsel immers overgelaten aan de lidstaten. In dit kader heeft men in het Vlaamse Gewest dan ook de term "dichtbij" geïnterpreteerd als binnen het Vlaamse Gewest, wat een bestaande en duidelijk omschreven geografische entiteit is en zodoende een objectief criterium. De Raad van State⁴ stelde in het verleden aangaande deze participatie dat in het kader van de term "dichtbij", die voorkomt in artikel 2, lid 2 van richtlijn 2010/31/EU, niet een oppervlakte zo ruim als een provincie⁵, laat staan het hele Vlaamse Gewest⁶, kan worden verstaan.

Een invulling van deze term door het instellen van een radius in x-aantal kilometer rond het gebouw werd in 2012 nog als onwerkbaar en oncontroleerbaar geacht. Vandaag zijn er echter argumenten om te stellen dat het wel wenselijk is om de scope van de territoriale omschrijving van dergelijke participaties naar de toekomst toe te vernauwen (potentieel grotere band met project, en minder louter investering, minder afstand indien ook aan energiedelen wordt gedaan,...) en lijkt een dergelijke radius ook praktisch gezien niet langer onwerkbaar. Daarom wordt voorgesteld om de participatie te beperken tot een straal van 15 kilometer rond het gebouw in kwestie. Daardoor komt voor een kandidaat-participant een gebied van maximaal ongeveer 706,86 km² in aanmerking (oftewel maximaal 5,2% van het grondgebied van het Vlaamse Gewest) waar men projecten kan zoeken om conform de regels uit artikel 9.1.12/2 te participeren.

Anderzijds is het op dit moment niet mogelijk om slechts een gedeeltelijke participatie aan te gaan. Men moet immers steeds het volledige bedrag voor de volledige bruto vloeroppervlakte van de woning investeren. Indien men voor de participatie kiest (bv. omdat men met andere concrete maatregelen er net niet geraakt) wordt men dus niet langer gestimuleerd om toch de maatregelen op de woning zelf ook te installeren, men moet immers het volledige participatiebedrag voldoen. Daarom wordt voorgesteld de formulering aan te passen zodat de participatie (en het daarvoor voorziene bedrag) als aanvullende maatregel kan gekozen worden, zodat als men slechts enkele kWh/m² te kort komt, men enkel voor die hoeveelheid, vermeerderd met het verschil in eisenniveau van 10 kWh/m², kan participeren en dus niet meer de totale hoeveelheid moet investeren. Men zal bij een aanvullende participatie dus wel telkens de extra hoeveelheid van 10 kWh/m² moeten investeren, als een soort 'instapbedrag'. De voorwaarde dat het project voor elke participant de volledige

⁴ RvSt, advies nr. 51.737/1/V; RvSt, advies nr. 60.112/3.

⁵ West-Vlaanderen 3,125 km², Oost-Vlaanderen 2,991 km², Antwerpen 2,867 km², Limburg 2,414 km² en Vlaams Brabant 2,106 km².

⁶ Vlaamse Gewest 13,626 km².

hoeveelheid moet reserveren, wordt wel behouden en voor alle types werken op 35 kWh/m² gezet (het hoogste niveau van de algemene eis, namelijk EPN; zie infra artikel 22).

Voor 2026 wordt er vervolgens rekening mee gehouden dat nieuwbouwwoningen dan geen aardgasaansluiting meer kunnen krijgen. De verwarming kan dan enkel nog met een warmtepomp, een warmtenet, een biomassaketel of directe elektrische verwarming. Deze laatste vorm wordt nog voldoende afgeschrikt door het nadelig effect in het E-peil. Dit biedt de opportuniteit om de eis grondig te vereenvoudigen, door enkel nog te kijken naar de eigen productie, via thermische en fotovoltaïsche zonne-energiesystemen. Het voorstel is dan ook om vanaf 2026 opnieuw terug te vallen op de huidige eis van 15 kWh/m², maar enkel via zonne-energiesystemen. Als enig alternatief blijft de uitzondering via de participatie behouden op datzelfde niveau vermeerderd met 10 kWh/m², dus 25 kWh/m². In de toekomst wordt bekeken of energie via energiegemeenschappen, of andere specifieke vormen van lokale energie-opwekking, kan geïntegreerd worden in de participatie.

ARTIKEL 25 : EIS HERNIEUWBARE ENERGIE BIJ NIEUWBOUW EPN

De analyse rond hernieuwbare energiesystemen in niet-residentiele gebouwen is gelijkaardig als wordt gekeken naar de evolutie van de hoeveelheid hernieuwbare energie in de afgelopen jaren. De hoeveelheid hernieuwbare energie neemt stelselmatig toe, maar wordt anders dan bij wonen al in meer dan de helft van de dossiers ingevuld met een warmtepomp, nabij gevolgd door fotovoltaïsche zonnepanelen. De gemiddelde hoeveelheden in kWh/m² liggen ook beduidend hoger en met een grotere spreiding dan bij woningen. Op basis van de gegevens voor aanvraagjaar 2018, werd een hoeveelheid hernieuwbare energie (zie ook hierboven) van een hybride warmtepomp berekend van 15 kWh/m² (25%-percentiel) à 30 kWh/m² (75%-percentiel). Het voorstel is dan ook om de huidige eis te verhogen met het geschatte 25%-percentiel. Zo komen we aan een waarde van 35 kWh/m² voor nieuwbouw EPN. Op die manier is de eis haalbaar (voor aanvraagjaar 2018 voldoet 70% van de dossiers met concrete maatregelen, die dus niet kozen voor de E-peilcompensatie, aan dit niveau), maar komt men normaal niet toe met enkel een hybride warmtepomp (de eis ligt hoger dan het ingeschatte 75%-percentiel).

Voor de uitzonderingsregels wordt opnieuw de uitzondering voor de volledige hernieuwbare invulling van de warmtevraag behouden en uitgebreid met het warm tapwater voor baden en douches. De aanvaarde types warmtenetten worden in overeenstemming gebracht met de definitie voor een energie-efficiënt stadsverwarmingsnet. Ook de participatie wordt overeenkomstig aangepast. Met het voorgestelde bedrag van 0,75€/kWh primair en een aangepast niveau dat 10 kWh/m² hoger ligt dan het algemene niveau, dus 45 kWh/m², zorgt dit voor een overeenkomstig bedrag van 34€/m² bij een volledige participatie ten opzichte van het huidige bedrag van 20€/m².

Voor 2026 wordt er opnieuw rekening mee gehouden dat nieuwbouw dan geen aardgasaansluiting meer kan krijgen. Het voorstel is dan ook om, volledig analoog als bij de bestemming wonen enkel nog een eis te bepalen op de hernieuwbare energie uit zonne-energiesystemen en dit terug op het huidige niveau van 20 kWh/m², met dezelfde randvoorwaarden als bij wonen. Ook hier wordt de participatie overeenkomstig aangepast naar een niveau dat 10 kWh/m² hoger ligt dan het algemene niveau.

ARTIKEL 26 : EIS HERNIEUWBARE ENERGIE BIJ IER (WONEN EN EPN⁷)

Uit de analyse voor nieuwbouw blijkt dat, naast de eis op de hernieuwbare energie zelf, ook het E-peil een belangrijke impact heeft op de toenemende toepassing van concrete hernieuwbare maatregelen. Bij de ingrijpende energetische renovatie (IER) van woningen blijkt dat vooralsnog in mindere mate hernieuwbare maatregelen worden toegepast, maar dat de invoering van de eis in 2017 hier wel een duidelijk impact heeft gehad, wat resulteert in een toename die overeenstemt met het niveau bij nieuwbouw in 2014. Er wordt verwacht dat de recente verstrengingen van het E-peil naar E70 in 2020 en E60 in 2022 nog een extra stimulans zullen betekenen.

---

⁷ EPN = EnergiePrestatie van Niet-residentiële gebouwen

Daarnaast blijft het belangrijk om te benadrukken dat een IER een vrije keuze is die de Vlaamse overheid zoveel mogelijk tracht te promoten in het kader van de renovatiestrategie. Te strenge eisen kunnen leiden tot een afname van het aantal IER's. Ook de maatregelen rond de afbouw van aardgas, die bij nieuwbouw bepalend zijn geweest voor het voorgestelde niveau, gelden vooralsnog niet voor IER.

Het voorstel bevat dan ook een eiseniveau van 20 kWh/m², dat minder streng is dan nieuwbouw, maar toch haalbaar en ambitieus is. Daarnaast worden ook de randvoorwaarden (uitzonderingen, participatie) overeenkomstig de bepalingen bij nieuwbouw aangepast. Dat zorgt voor een overeenkomstig niveau van 30 kWh/m² bij participatie en een bedrag van 23€/m² bij een volledige participatie.

Aangezien er voor de ingrijpende energetische renovatie van niet-residentiële gebouwen onvoldoende aangiftes zijn om een analyse uit te voeren, en hetzelfde voorbehoud geldt rond het stimuleren van deze vorm van renovatie, is het voorstel om voor de niet-residentiële gebouwen hetzelfde niveau aan te houden als voor residentiële gebouwen.

ARTIKEL 27: DELEGATIE MINISTER VOOR STAVINGSSTUKKEN EPB

Via het decreet van 17 december 2021⁸ werd in het Energiedecreet van 8 mei 2009 opgenomen dat de EPB-verslaggever bij het indienen van de EPB-aangifte ook de nodige stavingsstukken zal moeten opladen in de energieprestatiedatabank. Het is aan de Vlaamse Regering om te bepalen welke individuele stavingsstukken moeten worden ingediend. Het voorstel is om, net zoals de vorm en de inhoud van de EPB-aangifte, deze bepalingen te delegeren aan de bevoegde minister.

ARTIKEL 28

Dit artikel wijzigt het opschrift van titel IX, hoofdstuk III van het Energiebesluit van 19 november 2010.

ARTIKEL 29

Dit artikel voegt in titel IX, hoofdstuk III van het Energiebesluit van 19 november 2010 het opschrift van een nieuwe afdeling I (die de bestaande artikelen 9.3.1 tot en met 9.3.3 groepeerd) in.

ARTIKEL 30 EN ARTIKEL 31: WIJZIGINGEN VAN DE RENOVATIEVERPLICHTING VOOR NIET-RESIDENTIËLE GEBOUWEN.

Momenteel is er voor niet-residentiële gebouwen en eenheden een vrijstelling van het minimaal label C of het aandeel hernieuwbaar energie indien het gebouw niet in zijn totaliteit verkocht wordt of indien het gebouw niet volledig niet-residentiële is. Kleine niet-residentiële eenheden vallen relatief snel onder deze vrijstelling (krantenwinkel onderaan appartementsgebouw, kapperszaak onder de eengezinswoning, ...), hetgeen te verdedigen is gezien het relatief ambitieuze minimaal te behalen label C. Om een C-label te kunnen halen, zijn vaker renovatiemaatregelen nodig die het gebouw als geheel impacteren en de beslissingsrechten van een individuele nieuwe eigenaar overstijgen.

Eenmaal de renovatieplicht voor residentiële gebouwen in voege zal gaan vanaf 1 januari 2023 creëert dit moeilijk te verdedigen verschillen tussen residentiële en kleine niet-residentiële eenheden. Indien een krantenwinkel in een appartementsgebouw verkocht wordt, dan valt deze onder de niet-residentiële renovatieverplichting en geniet deze van een volledige vrijstelling voor de labelplicht. Wordt in hetzelfde appartementsgebouw een appartement verkocht, geldt de residentiële renovatieverplichting tot label D en is er geen vrijstelling. Er is geen gegronde reden waarom de nieuwe eigenaar van de krantenwinkel niet en de eigenaar van het nieuwe appartement wél moet voldoen aan de verplichting tot het halen van een minimaal label.

Het voorstel is om de vrijstelling voor niet-residentiële gebouwen in te perken zodat een gelijkwaardige behandeling verkregen wordt. Wordt een kleine niet-residentiële eenheid verkocht in

---

⁸ Decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen

een gebouw dat niet volledig niet-residentieel is of dat niet in zijn totaliteit verkocht wordt, dan is er geen vrijstelling meer van het minimaal te behalen label. Vanaf 2023 zal een minimaal label moeten gehaald worden, maar het minimum niveau wordt het D-label (en niet meer het C-label), naar analogie met het te behalen minimumlabel voor residentiële gebouwen eenheden. Tegelijkertijd voorziet dit voorstel in een langetermijnpad naar analogie met het langetermijnpad voor residentiële gebouwen. Voor kleine niet-residentiële eenheden die afzonderlijk worden verkocht zal het langetermijnpad analoog zijn aan het pad dat voor de appartementen zal worden gevolgd met name een verstrenging tot minimaal label C in 2028, minimaal label B vanaf 2040, en minimaal label A vanaf 2045. Voor de niet-residentiële eenheden die in totaliteit worden verkocht wordt een verstrenging voorgesteld vanaf 2035 naar minimum label B en vanaf 2040 naar minimum label A.

Ook wordt de bestaande regeling waarbij er binnen de vijf jaar na het verlijden van de akte een nieuw energieprestatiecertificaat, zoals die werd ingevoerd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022, aangepast opdat ook het energieprestatiecertificaat bij de bouw (voor zover het slaat op het hele gebouw of de hele gebouweenheid) voor die verplichting in aanmerking komt. Als een eigenaar immers een ingrijpende energetische renovatie uitvoert, dan krijgt hij bij zijn EPB-aangifte immers ook zo een energieprestatiecertificaat bij de bouw. Door deze aanpassing wordt vermeden dat de betrokken eigenaar bijvoorbeeld nog eens een apart energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen moet laten opmaken.

Tot slot signaleerde de Vlaamse Raad van het Notariaat dat het volgens hen juridisch gezien niet duidelijk genoeg is of naast het in artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 expliciet vermelde vestigen van een erfpacht of opstalrecht ook de overdracht van zo een recht onder het toepassingsgebied valt. Dit is inderdaad de bedoeling en werd zo ook omschreven in punt 3.1 van de omzendbrief OMG/VEKA2021/1 van 17 december 2021. Ten einde potentiële discussies over dit materiële toepassingsgebied te vermijden, wordt via het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in artikel 11.2/2.1, §1, eerste lid, en §2, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een bijkomende expliciete verduidelijking aangebracht dat ook de overdracht van een bestaande erfpacht of opstalrecht aan een derde een renovatieverplichting doet ontstaan. Op die wijze wordt een potentiële achterdeur gesloten om aan de verplichting te ontsnappen en wordt vermeden dat hierover interpretatiediscussies kunnen ontstaan. Via deze artikelen uit het ontwerpbesluit worden dan ook parallelle verduidelijkingen aangebracht aan de artikelen 9.3.1 en 9.3.2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 die aan de voormelde bepalingen uit het Energiedecreet van 8 mei 2009 uitvoering geven.

ARTIKEL 32: INVOEREN VAN EEN RENOVATIEVERPLICHTING VOOR RESIDENTIËLE GEBOUWEN.

Dit artikel voegt in titel IX, hoofdstuk III van het Energiebesluit van 19 november 2010 een nieuwe afdeling II, bestaande uit artikel 9.3.4 tot en met 9.3.6, in.

Met oog op de VN-klimaattop in Glasgow en in het licht van het Europese *Fit for 55*-pakket heeft de Vlaamse Regering in november 2021 haar klimaatambities aangescherpt tot 40% broeikasgasreductie in 2030 in de niet-ETS ten opzichte van 2005 en 42 bijkomende maatregelen aangekondigd in de Visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 om deze ambitie realiseren. Voor de gebouwensector werden verschillende bijkomende maatregelen opgenomen in deze Visienota, die de noodzakelijke renovatiegolf en de transitie naar duurzamere verwarmingstechnologieën een grote impuls zullen geven. Zo werd opgenomen om, naar analogie met de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen, ook een renovatieverplichting voor residentiële gebouwen in te voeren. Nieuwe eigenaars van woongebouwen zullen vanaf 1 januari 2023 verplicht worden om binnen de 5 jaar na notariële overdracht in volle eigendom (aankoop,...) de woning grondig energetisch te renoveren tot minimum EPC-label D.

Het voorstel voorziet in een verstrenging van dit minimale label voor eengezinswoningen en appartementen in 2028 tot minimum EPC-label C, in 2035 tot minimum label B voor eengezinswoningen en label C voor appartementen en in 2040 tot label A voor eengezinswoningen

en label B voor appartementen. Vanaf 2045 dienen appartementen ook label A te halen. Het is immers noodzakelijk om nu reeds over een duidelijk vastgelegd langetermijnpad te beschikken: dit onderbouwt de boodschap dat het D-label geen einddoel is en vermijdt dat renovatiekeuzes leiden tot lock-in-effecten of suboptimale isolatieniveaus. Voor appartementen is het voorstel om vanaf 2030 een bijkomend traject te volgen, waarbij een minimaal gebouwlable zal worden opgelegd aan het appartementsgebouw in zijn geheel los van verkoop. De berekening van dit gebouwlable en de bepaling van het minimaal gebouwlable vanaf 2030 is momenteel nog in onderzoek, dus hierover kunnen nog geen verdere wettelijke bepalingen worden ingevoerd. Dit gebouwlable zal er mee voor zorgen dat het label voor een appartement kan worden gerealiseerd.

Deze residentiële renovatieverplichting en zijn langetermijnpad, in combinatie met het traject voor invoering van een minimaal gebouwlable voor appartementsgebouwen vanaf 2030, werd ook voorgelegd op de Stroomgroep Energie-Efficiëntie van 16 december 2021 en is daar positief onthaald.

Een vrijstelling van de renovatieplicht voor residentiële gebouwen is voorzien voor gebouwen die gesloopt zullen worden en gebouwen die een beschermd monument zijn, deel uitmaken van een beschermd cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezicht of voorkomen op de inventaris van bouwkundig erfgoed. De vrijstellingen zijn op deze manier dezelfde als die voor niet-residentiële gebouwen.

Voorts wordt via dit artikel in titel IX, hoofdstuk III van het Energiebesluit van 19 november 2010 ook nog een nieuwe afdeling III, bestaande uit artikel 9.3.7, ingevoegd. Het ontworpen artikel 9.3.7 bevat een regeling voor die gevallen waarbij na het verlijden van de authentieke akte en het ontstaan van de renovatieverplichting een bestemmingswijziging plaatsvindt. In dat geval rijst immers de vraag aan welk minimumprestatieniveau men moet voldoen (Residentiële minimumprestatieniveaus? Niet-residentiële minimumprestatieniveaus?) Een concreet voorbeeld is bijvoorbeeld een pakhuis dat na de aankoop door een bouwpromotor wordt omgebouwd tot lofts, een rijwoning die wordt omgebouwd tot een notariskantoor, een kantoor in een villa die weer wordt omgebouwd tot woning, enz. Er wordt vastgelegd dat in dat geval het te behalen minimaal energieprestatieniveau telkens degene zal zijn die voor die nieuwe bestemming van toepassing was op de datum van het verlijden van de authentieke akte.

Tot slot moet in al die gevallen (zowel bij residentiële gebouwen of gebouweenheden, als bij de gevallen met bestemmingswijziging) binnen de vijf jaar na het verlijden van de authentieke akte een nieuw energieprestatiecertificaat worden opgemaakt. Op die manier kan het VEKA controleren of aan de minimumprestatieniveaus werd voldaan. Deze maatregel is analoog aan degene bij niet-residentiële gebouwen en gebouweenheden.

ARTIKEL 33

Dit artikel betreft een verduidelijking van de berekeningsmethode in punt 1.9 van bijlage III/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 voor nieuwe groenestroomprojecten. De berekeningsmethode kon momenteel zo gelezen worden dat er geen onrendabele top voor groenestroomcertificaten meer zou bepaald worden als de WKK-bandingfactor voldoende is om de WKK-besparing rendabel te maken. Ook wanneer voor installaties die zowel groenestroom- als warmtekrachtcertificaten kunnen krijgen, de steun via de warmtekrachtcertificaten voldoende zou zijn om het warmtekrachtgedeelte rendabel te maken, zal echter in een tweede stap nog een onrendabele top voor het groenestroomgedeelte berekend worden.

De eerste stap is de nodige steun bepalen om de inzet van biogas voor warmtebenutting in kwalitatieve WKK rendabel te maken, de tweede prioriteit is om de daarbij gepaard gaande groenestroomproductie voldoende rendabel te maken.

ARTIKEL 34

Artikel 34, 1° en 2° betreft het opheffen van de representatieve WKK-categorieën op fossiele brandstoffen in bijlage III/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 voor de berekeningen van de onrendabele top voor WKK, zoals toegelicht bij artikel 5. De categorieën en parametertabellen in de bijlage III/2 worden analoog aangepast als beschreven bij artikel 5.

Daarnaast wordt in punt 3° de waarde voor r (de zgn. IRR) aangepast op basis van de resultaten van een recent onderzoek door Trinomics⁹. Voor bestaande installaties die ingrijpend gewijzigd worden, zijn de risico's en financieringskosten beperkter, waardoor de IRR verlaagd kan worden van 8,5 naar 6% voor ingrijpende wijzigingen van warmtekrachtinstallaties.

ARTIKEL 35

Artikel 35, 1° betreft een toevoeging m.b.t. biomassa aan de rekenmethode in bijlage III/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 omwille van de toevoeging van een categorie 13° aan artikel 6.2/1.7 m.b.t. biomassa.

Verder bevat artikel 35, 2° tot 5° m.b.t. bijlage III/3 voor de berekening van projectspecifieke onrendabele toppen een analoge verduidelijking als in artikel 33 beschreven.

Daarnaast worden in punt 6° tot 8° en 10° en 11° de niet-representatieve categorieën en parametertabellen aangepast zoals beschreven bij artikel 6.

In punt 9° worden de IRR-waarden voor ingrijpende wijzigingen voor projectspecifieke berekeningen van WKK-OT's aangepast zoals ook beschreven bij artikel 31.

ARTIKEL 36

Ook de IRR-waarden voor verlengingen van groenestroominstallaties met startdatum voor 1 januari 2013 (opgenomen in bijlage III/4 van het Energiebesluit van 19 november 2010) worden aangepast aan de Trinomics-resultaten. Omwille van de lagere risico's bij verlengingen wordt (in uitvoering van actie A.6 uit de Visienota Warmteplan 2025¹⁰) de IRR verlaagd naar 6% voor biomassa- en biogasinstallaties en naar 3,5% voor andere technologieën.

ARTIKEL 37

Er wordt een tekstuele aanpassing in bijlage V van het Energiebesluit van 19 november 2010 doorgevoerd wegens tegenstrijdigheid met de definitie 'biobrandstof' uit het Energiedecreet. Daarom wordt voorgesteld om de definitie van biobrandstof in hoofdstuk 2 van bijlage V, te verschuiven naar de tekst zelf waarop het van toepassing is, namelijk de bepaling van het opwekkingsrendement volgens de Ecodesignverordening (in hoofdstuk 10).

ARTIKEL 38

In bijlage 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning worden in het addendum een aantal terminologische aanpassingen doorgevoerd ten einde deze in lijn te brengen met de vernieuwde titel VI, hoofdstuk V van het Energiebesluit van 19 november 2010.

ARTIKEL 39

Dit artikel bevat een temporele overgangsmaatregel, waardoor artikel 6.2/1.4, artikel 6.2/1.7 en bijlage III/2 en bijlage III/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010, zoals gewijzigd bij dit ontwerpbesluit, voor het eerst van toepassing zullen zijn op nieuwe projecten of ingrijpende wijzigingen met startdatum vanaf 1 januari 2023.

---

⁹ zie <https://energiesparen.be/groene-energie-en-wkk/cijfers-en-studies>

¹⁰ VR 2021 1012 DOC.1408/1BIS

ARTIKEL 40

Dit artikel bevat een temporele overgangsmaatregel, waardoor de bewarende maatregel uit artikel 7.9.2/0, §3, derde lid en artikel 7.15.4, vierde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 maar voor het eerst van toepassing wordt op energieleningen+ en rentesubsidies die vanaf 1 januari 2023 (de datum van de inwerkingtreding van de bepaling) worden verstrekt. Op die wijze wordt niet ingebroken in de reeds bestaande leningsovereenkomsten.

ARTIKEL 41

Dit betreft een temporele overgangsbepaling waardoor artikel 9.1.11, §4, artikel 9.1.12/2, artikel 9.1.12/3, en artikel 9.1.17, §5 van het Energiebesluit van 19 november 2010, zoals gewijzigd bij artikel 21 tot en met 24, voor het eerst van toepassing zijn op dossiers waarbij de melding of de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt ingediend vanaf 1 januari 2023.

ARTIKEL 42

Dit betreft de inwerkingtredingbepaling

ARTIKEL 43

Dit betreft de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. Renteloos renovatiekrediet

Bij de berekening van de budgettaire impact van de uitbreiding van het renteloos renovatiekrediet, met toepassing van de verhoogde rentesubsidie en de regeling aangaande de negatieve rente, worden volgende uitgangspunten gehanteerd:

- jaarlijks verwerven 36.178 nieuwe eigenaars een nieuwe woning (31.957) of appartement (4.221) middels koop, met label E of F.
- 70% van de nieuwe eigenaars doen beroep op het renteloos renovatiekrediet;
- Daarvan renoveert 50% naar label D, 35% naar label C, 10% naar label B en 5% naar label A.
- een marktrente van 1,5%.

In onderstaande raming wordt gewerkt op basis van de ervaring met het renteloos renovatiekrediet tot op heden en geactualiseerde cijfers voor 2021 en 2022.

Conform de afsprakennota van 9 december 2019 gemaakt in het kader van opmaak van het Vlaams Energie- en Klimaatplan is voor de stimulansmaatregel voor de energetische renovatie van particuliere woningen een voorafname voorzien van maximaal 5 miljoen euro (jaarlijks cumulatief opbouwend) uit het Klimaatfonds vanaf 2021, m.a.w. maximaal 5 miljoen in 2021, maximaal 10 miljoen in 2022, maximaal 15 miljoen in 2023, maximaal 20 miljoen in 2024, aangevuld door eveneens maximaal 5 miljoen euro cumulatief uit het Energiefonds, m.a.w. een aanvulling van maximaal 5 miljoen in 2021, maximaal 10 miljoen in 2022, maximaal 15 miljoen in 2023, maximaal 20 miljoen in 2024.

	Bestaand systeem 2021-2022 (1)	Nieuw Systeem 2023-2024 (2)	Totaal (3)=(1)+(2)	Totaal voorzien	Totaal originele inschatting
2021	1 905 953	0	1 905 953	10 000 000	4 764 882

2022	5 317 186	0	5 317 186	20 000 000	13 292 966
2023	6 665 953	8 032 683	14 698 636	30 000 000	21 429 766
2024	6 350 578	22 409 406	28 759 984	40 000 000	29 169 411
2025	6 030 472	28 093 815	34 124 287	40 000 000	31 741 063
2026	5 705 564	26 764 658	32 470 222	40 000 000	30 140 356

De uitgaven van de rentesubsidie verlopen via uitgavenartikel QE0-1QEE4KE-WT (Energiefonds).

A.2. Energielening+

A.2.1. Kapitaalsbehoefte

Zoals vermeld onder punt A.1.1 is in het uitgavendecreet 2022 een verruimde kapitaalsmachtiging voorzien, waarmee ook in de funding van de energielening+ zal worden voorzien.

A.2.2. Negatieve rentevoeten

Bij de bepaling van de ESR-impact van de naar analogie met het renteloos renovatiekrediet voor de energielening+ voorziene negatieve rentevoeten is uitgegaan van:

- jaarlijks verwerven 6.289 nieuwe eigenaars een woning of appartement door middel van schenking of erfenis, in volle eigendom;
- 40% van deze nieuwe eigenaars doen beroep op een energielening+;
- Daarvan renoveert 50% naar label D, 35% naar label C, 10% naar label B en 5% naar label A.

De impact wordt als volgt geraamd:

Jaar	ESR-saldo – rentelast
2023	249 883
2024	721 744
2025	916 149
2026	861 326

Deze bijkomende rentelast zal ook worden aangerekend op het uitgavenartikel QE0-1QEE4KE-WT van het Energiefonds.

A.3 Versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen

A.3.1 Webapplicatie ten behoeve van de registratie, opvolging en handhaving van de conform verklaarde energieplannen, de energieaudits en de energiebalansen.

De huidige webapplicatie energieaudit grote ondernemingen zal aangepast moeten worden om ook te kunnen dienen als rapportagetool voor de vestigingen van ondernemingen die de verplichting hebben tot het indienen van een conform verklaard energieplan, een energieaudit onderneming of een energiebalans onderneming. De webapplicatie zal eveneens door het VEKA gebruikt worden om de opvolging en de handhaving te doen van de verplichtingen van de energie-intensieve en de niet energie-intensieve ondernemingen.

Hiervoor worden 200 mensdagen van de ontwikkelaar HB+ ingeschat, aan een bedrag van 900 euro per mensdag (incl. btw) goed voor een te voorzien budget van 180.000 euro.

De kosten kunnen worden aangerekend op de beschikbare middelen in het Energiefonds.

De eerste vier jaar van de regelgeving zullen inkomsten afkomstig zijn van boetes gegeven voor het niet tijdig hebben van een energieplan, energieaudit of energiebalans. Er wordt uitgegaan van 40 dossiers per jaar met een gemiddeld boetebedrag van 5.625 euro. Hiervoor wordt een inkomst ingeschat van 225.000 euro per jaar.

Op kruissnelheid (dus vanaf het vijfde jaar na invoering van de regelgeving), na de eerste actualisatiegolf, zullen de inkomsten afkomstig zijn van het niet tijdig uitgevoerd hebben van de actualisatie, alsook voor het niet uitvoeren van verplichte maatregelen. Hiervoor wordt een inkomst ingeschat van 1.350.000 euro per jaar. Dit scenario gaat uit van eveneens 40 dossiers per jaar met een gemiddeld boetebedrag van 5.625 euro voor het niet tijdig actualiseren, én van 80 dossiers per jaar met een gemiddeld boetebedrag van ca. 14.000 euro voor het niet uitvoeren van verplichte maatregelen.

De inkomsten uit deze boetes komen toe aan het Energiefonds en kunnen conform de doelstellingen uit artikel 3.2.1, §3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden aangewend.

A.3.2 Opstellen van no-regret maatregelenlijsten

In samenwerking met het VBBV zullen sectorale no-regret maatregelenlijsten opgesteld worden. Hiervoor worden 25 mensdagen bij het VBBV ingeschat, aan een bedrag van 1.000 euro per mandag. Dit komt neer op een te voorzien budget van 25.000 euro. De kosten worden aangerekend op het Energiefonds.

A.3.3 Te voorzien budget voor de premie na audit

Gemiddeld worden een 300-tal premieaanvragen per jaar verwacht, met een gemiddelde premie van 27.500 euro (en een maximumbedrag van 100.000 euro), wat neerkomt op een te voorzien budget van 8.250.000 euro. De financiering zal via de beschikbare middelen van het Energiefonds verlopen.

A.4 Renovatieverplichting voor residentiële gebouwen

Naar schatting zullen vanaf 2023 jaarlijks 43.000 woningen en appartementen binnen de vijf jaar na notariële overdracht in volle eigendom moeten gerenoveerd worden tot label D. Om de verplichting te kunnen monitoren en handhaven zal een protocol worden gesloten met de FOD Financiën voor het uitwisselen van gegevens inzake de overdracht van de woningen. Ervan uitgaand dat 5% van de woningen na vijf jaar niet zal voldaan aan de renovatieverplichting, zullen jaarlijks 2150 handavingsdossiers moeten opgestart worden. Om de monitoring en handhaving zo efficiënt mogelijk te laten verlopen zal het bestaande dossierbeheersysteem binnen het VEKA uitgebreid worden met dit nieuwe proces. De kostprijs voor het toevoegen van dit proces bedraagt, los van de onderhoudskosten, eenmalig 100.000 euro. De kostprijs kan worden aangerekend op de beschikbare middelen in het Energiefonds.

Ervan uitgaande dat de boete die bij het niet naleven van de verplichting wordt opgelegd gemiddeld 5000 euro bedraagt, worden de jaarlijkse inkomsten vanaf 2028 geschat op 10 miljoen euro. De inkomsten uit deze boetes komen toe aan het Energiefonds en kunnen conform de doelstellingen uit artikel 3.2.1, §3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden aangewend.

A.5. Beperking van de batterijpremie

Naast de reeds aangehaalde technisch-economische argumenten wordt voorgesteld om vanaf 1 januari 2023 de batterijpremie te beperken tot kleinere capaciteiten, namelijk tot de eerste 6 kWh

batterijcapaciteit, om ook de uitgaven voor de batterijpremie onder controle te houden de komende jaren. Voor de jaren 2023 en 2024 werd er tot op heden uitgegaan van, respectievelijk, 11 miljoen euro en 5,5 miljoen euro, op basis van 9.500 premiegerechtigde batterij-installaties per jaar met een gemiddelde capaciteit van 9 kWh. Indien net zoals in 2021 opnieuw 18.000 premies zouden worden aangevraagd gebaseerd op een gemiddelde capaciteit van 6 kWh in 2023 en 2024 bedraagt de budgettaire impact rekening houdende met de voorgestelde wijzigingen, respectievelijk, 15,3 miljoen euro en 7,7 miljoen euro. Dit is, respectievelijk, 5,4 miljoen euro en 2,7 miljoen euro minder dan indien de premie niet beperkt zou worden en gebaseerd zou zijn op een gemiddelde capaciteit van 9 kWh.

A.6 Advies van de Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 14 februari 2022. Het advies is als bijlage 2 toegevoegd.

De Inspectie van Financiën merkt op dat de problematiek van de RRF-steun voor project R 1.01 mogelijks breder is dan louter de toepassing van de DNSH-regel ("*do no significant harm*") op de wettelijke basis voor de '*Mijn Verbouwpremie*'. De Inspectie van Financiën merkt daarbij op dat niet wordt gesteld op basis van wat de Europese Commissie haar standpunt zal bepalen. Indien het de bedoeling van de administratie is de verdere uitrol van het RRF af te wachten om de positie van de Europese Commissie te bepalen, en in functie daarvan de houding van de VR en de beslissing door de bevoegde minister, wordt opgemerkt dat de werking van de RRF zodanig is dat de Europese Commissie zich a priori zal baseren op de werkzaamheden van de beleidsdomeinen, de verklaring van de bevoegde ministers en de auditverslagen van de Vlaamse Auditautoriteit (VAA), wat inhoudt dat er niet noodzakelijk een snelle uitspraak komt over deze DNSH-problematiek. De definitieve stelling van de Europese Commissie inzake RRF zal bepaald worden bij de afsluiting van het RRF, welke op zich pas definitief wordt na controle door de Europese Rekenkamer en de goedkeuring door het Europees Parlement. Dit houdt volgens de Inspectie een horizon in van 6 tot 8 jaar (bij Europese Structuurfondsen valt de afsluiting ± 7 jaar na het einde van de programmaperiode). Het kan volgens de Inspectie de bedoeling niet zijn dat deze definitieve stelling wordt afgewacht om de Vlaamse minister van energie te mandateren de premie voor de lucht-waterwarmtepompen in werking te stellen. Bijgevolg wordt door de Inspectie voorgesteld om ofwel de vraag expliciet te stellen aan de Europese Commissie, ofwel de VAA te vragen in het kader van de auditactiviteiten bij de eerste betaalaanvraag RRF (15 februari 2022 – 15 Mei 2022) deze problematiek specifiek te behandelen in haar auditverslag (deel DNSH) om op die manier een (impliciete) behandeling door de Europese Commissie bij behandeling eerste betaalaanvraag uit te lokken. Op basis van het resultaat kan dan desgevallend volgens de Inspectie de regelgeving worden aangepast.

Zoals de Inspectie van Financiën voorstelt, heeft de Vlaamse overheid in december aan de Europese Commissie de expliciete vraag gesteld voor een uitzondering. Indien de uitzondering wordt toegestaan, dan zullen de premies voor hybride warmtepomp en gascondensatieketel kunnen worden aangevraagd in het uniek loket en behoren ze in dat geval tot het hervormingsproject. Indien de Europese Commissie deze uitzondering niet toestaat, dan worden deze premies niet opgenomen in het unieke loket/hervormingsproject maar zullen ze op een andere regelgevende basis en via andere kanalen kunnen worden aangevraagd (namelijk bij Fluvius en Wonen-Vlaanderen).

Tenslotte wordt door de Inspectie opgemerkt dat de kost voor de maatschappij niet wordt hernomen in voorliggende nota. De Inspectie van Financiën pleit er voor om bij maatregelen welke via het Energiebesluit worden opgelegd aan Vlaanderen, minstens een inschatting te maken van de financiële impact op de Vlaamse burger en de Vlaamse bedrijven. Dit zou volgens de Inspectie dan het subsidiebeleid moeten ondersteunen/sturen, rekening houdend met het gegeven dat de snelheid waarmee Vlaanderen volgens de Inspectie de klimaatdoelstellingen zal halen bepaald zal worden door de financiële draagkracht van enerzijds de middenklasse en anderzijds de Vlaamse KMO's.

De maatregelen uit dit ontwerpbesluit betreffen grotendeels de uitvoering van beslissingen die reeds eerder door de Vlaamse Regering werden genomen in het kader van het Vlaams Regeerakkoord, het VEKP, en de visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021. Die beslissingen vormen op zich al een evenwichtsoefening tussen wat nodig is om de Vlaamse klimaatambities te verwezenlijken en de kosten ervan voor de maatschappij.

A.7 Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd bekomen op 24 februari 2022. Dit akkoord is als bijlage 3 toegevoegd.

B. ESR-TOETS

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

C.1 Versterkte wetgeving voor niet energie-intensieve ondernemingen, aanpassingen aan de bestaande regelgeving voor energie-intensieve ondernemingen en de hervorming van de premie na audit

Geschat wordt dat door het ontwerpbesluit 2000 vestigingen aan de wetgeving rond energie-efficiëntie zullen moeten voldoen. Ongeveer 500 hiervan vallen onder de bepalingen in hoofdstuk V afdeling I, betreffende energieplannen en energiestudies. Dit betreft louter een verschuiving en herschrijving van de regelgeving van VLAREM II naar het Energiebesluit van 19 november 2010. Hiervoor wordt dus geen impact voorzien op het personeel van de Vlaamse overheid. Van de overige 1.500 vestigingen wordt geschat dat een 500-tal vestigingen zal moeten voldoen aan de bepalingen onder hoofdstuk V, afdeling II, de verplichte energieaudit ondernemingen en dat een 1000-tal vestigingen onder de bepalingen van hoofdstuk V, afdeling III, energiebalans ondernemingen zullen vallen.

Het is de bedoeling om 100% van de dossiers over 4 jaar te controleren, zowel administratief als inhoudelijk. Over vier jaar zal dit een gemiddelde verwerking van 375 dossiers per jaar zijn, waarvan gemiddeld 125 dossiers met betrekking tot de energieaudit onderneming en 250 met betrekking tot de energiebalans onderneming.

Er wordt gerekend dat er gemiddeld 2 dossiers per dag voor de energieaudit onderneming administratief behandeld kunnen worden. Dit komt neer op 62,5 mensdagen voor de verwerking van 125 dossiers. Voor de administratieve opvolging van de energiebalans onderneming is minder tijd nodig, waardoor er gemiddeld 4 dossiers per dag opgevolgd kunnen worden. Dit komt neer op 62,5 mensdagen voor de verwerking van 250 dossiers. In totaal 125 mensdagen (graad B) om ongeveer 375 dossiers per jaar te behandelen (administratieve verwerking van de aanvragen voor aanvaarding van de energiedeskundige van de energieaudit, herinneringen sturen, brieven moet goedkeuring of afkeuring sturen, nakijken of vestigingen die een energieaudit of energiebalans moeten indienen deze ingediend hebben, markeren welke dossiers prioritair inhoudelijk nagekeken moeten worden, ...).

Daarnaast wordt geschat dat voor 10% van de vestigingen die vallen onder de bepalingen van het ontwerpbesluit een handavingsprocedure opgestart zal moeten worden omdat ze niet voldoen aan de wetgeving door het niet indienen van de energieaudit of energiebalans, door onvoldoende kwaliteit van het ingediende dossier of door het niet uitvoeren van maatregelen. Dit komt neer op een 40-tal dossiers per jaar voor niet indienen van een energieaudit of energiebalans. In 2023 zal het handavingskader concreet worden opgezet.

Vanaf 2027 wordt er van uitgegaan dat er ook 10% van de ondernemingen gemiddeld 2 (no-regret) maatregelen niet heeft uitgevoerd. Dit komt bijkomend neer op een 80-tal dossiers per jaar. Voor de volledige afwikkeling van een handavingsdossier (aanmaningen versturen, opvolging of ondernemingen zich later al dan niet in regel stellen met de wetgeving, correcte verdere afhandeling van boetedossiers, behandelen van juridische vragen,...) inzake niet indienen van een energieaudit of energiebalans wordt gerekend op 1 mandag. Voor het behandelen van de dossiers voor het niet uitvoeren van een (no-regret) maatregel wordt gerekend op ongeveer 3 mensdagen. In 2023 zal het handavingskader concreet worden opgezet. Eenmaal op kruissnelheid komt dit dus neer op 280 mensdagen, waarvan ca. 80 mensdagen administratief en 200 mensdagen juridisch.

Globaal komt voorgaande dus aan 205 mensdagen administratief ondersteunend (graad B) en 200 mensdagen juridisch, ofwel 1 VTE administratieve ondersteuning én 1 VTE, graad A1 – adjunct van de directeur (jurist).

Naast een administratieve controle moet het VEKA ook een inhoudelijke controle uitvoeren op de dossiers. Voor de inhoudelijke controle (screening energiedeskundigen, inhoudelijk screenen, narekenen en opsporen van fouten, stellen van vragen, bepalen of handhaving moet opgestart worden bij fouten of tekortkomingen in dossiers, ...) van de ingediende dossiers wordt geschat dat gemiddeld 2 dagen nodig zijn om een energieaudit te beoordelen en dat er 3 dossiers met betrekking tot energiebalans en no-regret maatregelen per dag beoordeeld kunnen worden. Om rond de 125 energieaudits en 250 energiebalansen per jaar te beoordelen, zullen er naar schatting 330 dagen nodig zijn, dus 1,5 VTE's (A1 graad ingenieur). In de beginjaren zetten we hierop 0,5 VTE in, pas vanaf 2027 (wanneer voor de eerste keer gerapporteerd moet worden over de uitgevoerde maatregelen opgenomen in de energieaudit en de energiebalans) is een bijkomende ingenieur vereist.

Door verhoging van de premie na audit en de plannen om de bekendheid van de premie te verhogen schatten we het aantal aanvragen in op 300 per jaar. Er wordt van uitgegaan dat een ingenieur gemiddeld 3 dossiers per dag kan beoordelen (maatregel en IRR-berekening nakijken, berekening van de premie nakijken, ...), wat neerkomt op 0,5 VTE (A1 graad ingenieur).

Samengevat betekent dit:

1° Bij de start :

- 1 VTE ingenieur voor inhoudelijke dossierbehandeling - niveau A (80.000 euro)
- 0,5 VTE adjunct van de directeur voor de handhaving - niveau A (35.000 euro)
- 0,5 VTE administratieve ondersteuning – niveau B deskundige (25.000 euro)

2° Vanaf 2027:

- 1 VTE ingenieur (niveau A) voor inhoudelijke dossierbehandeling (80.000 euro)
- 0,5 VTE adjunct van de directeur (niveau A) voor de handhaving (35.000 euro)
- 0,5 VTE administratieve ondersteuning (niveau B deskundige) (25.000 euro).

Het totaal vereist weddekrediet op kruissnelheid bedraagt dan 280.000 euro + 20.000 euro werkingskosten + 14.000 euro (eenmalige) investeringskosten.

C.2 Renovatieverplichting voor residentiële gebouwen

Aangezien de renovatieverplichting voor residentiële gebouwen van start zal gaan op 1 januari 2023 zal vanaf midden 2022 de praktische implementatie opgestart moeten worden. Een coördinator (adjunct van de directeur) is noodzakelijk om de praktische implementatie voor te bereiden, de communicatie op te starten, het monitorings- en handavingskader uit te werken, vragen van burgers te behandelen, enz.

Door de renovatieverplichting zal de kwaliteit van het EPC nog meer aan belang winnen. Bovendien wordt verwacht dat ook het aantal klachten over de correctheid van het EPC zal toenemen. Om de kwaliteit van het EPC beter te borgen, is het noodzakelijk dat het aantal kwaliteitscontroles kan opgedreven worden. Met het huidige personeelsbestand kunnen jaarlijks 450 certificaten worden gecontroleerd, terwijl er jaarlijks gemiddeld 100.000 certificaten worden ingediend. Er wordt voorgesteld om het aantal controles te verdubbelen. Op basis van de huidige personeelsinzet betekent dit bijkomend 3 VTE EPC-controleurs (niveau A, 2 adjuncten van de directeur + 1 ingenieur) en 1 VTE voor de administratieve behandeling (niveau B).

Vanaf 2028 zal het handhavingskader moeten toegepast worden. Op basis van de ervaringen met de handavingsdossiers in het kader van het naleven van de EPB-eisen en rekening houdend met de specifieke elementen van het voorliggende kader, wordt de gemiddelde tijdsduur voor de inhoudelijke behandeling van het dossier, inclusief administratieve beroepen, geschat op 2 uren. Voor de administratieve afwerking wordt eveneens uitgegaan van gemiddeld 2 uren per dossier. Ervan uitgaande dat er jaarlijks 2150 dossiers in een handavingsprocedure zullen terechtkomen, wordt de bijkomende personeelsinzet ingeschat op 3 VTE's dossierbehandeling en 3 VTE's administratieve ondersteuning.

Samengevat betekent dit:

1° Bij de start:

- 1 VTE coördinator (adjunct van de directeur – niveau A): 70.000 euro.
- 3 VTE EPC-controleurs (2 adjuncten van de directeur + 1 ingenieur: 3 niveau A's): 220.000 euro.
- 1 VTE ondersteuning (1 niveau B deskundige): 50.000 euro.

2° Vanaf 2028:

- 3 VTE's dossierbehandelaars handhaving renovatieverplichting administratieve geldboetes (3 adjuncten van de directeur – niveau A): 210.000 euro.
- 3 VTE administratieve ondersteuning (1 niveau B deskundige + 2 niveau C medewerkers): 140.000 euro.

Het totaal vereist weddekrediet op kruissnelheid bedraagt dan 690.000 euro + 58.000 euro werkingskosten + 38.000 euro (eenmalige) investeringskosten.

C3. Akkoord van de minister van bestuurszaken

De nodige weddekredieten en werkingsmiddelen voor de voorgestelde personeelsuitbreidingen bij het VEKA (zie C1 + C2) kunnen worden gecompenseerd op begrotingsartikelen van de begroting Energie (QE0/1QE-E-2-KA/WT en QE0/1QE-E-2-KB/WT). De bijkomende inkomsten gegenereerd uit de behandelde handavingsdossiers die op kruissnelheid wordt ingeschat op meer dan 11 miljoen euro zullen budgettaire ruimte creëren voor de beleidsinstrumenten van het Vlaams energiebeleid.

De betreffende personeelsaantallen zullen voor de koppenbesparingsdoelstelling van de Vlaamse Regering worden opgevangen binnen de entiteiten die onder het toezicht van minister Demir vallen. Deze entiteiten werd over de periode 31 december 2019 – 31 december 2024 een besparing van 186 koppen opgelegd. Volgens de voorlopige stand per 31 december 2021 werd deze besparingsdoelstelling reeds voor 90% gerealiseerd.

Het akkoord van de minister van bestuurszaken d.d. 23 februari 2022 gaat als bijlage 4.

De minister van Bestuurszaken geeft diens akkoord voor een personeelsuitbreiding van 7 VTE in 2022-2023 bij het VEKA mits:

- Deze worden gecompenseerd door de entiteiten die onder de bevoegdheid van minister Demir ressorteren;

- De ontwerpnota nominatief wordt aangevuld met welke entiteiten de compensaties op zich zullen nemen;
- In de ontwerpnota wordt toegevoegd in welke graad de administratieve/ondersteunende profielen binnen niveau B en C zullen worden geworven (bv. deskundige).
- De vacatures voor deze administratief ondersteunende profielen eerst worden opengesteld via interne mobiliteit.

De entiteiten die onder de voogdij vallen van minister Demir en die de voormelde compensaties op zich zullen nemen, en die *nominatim* worden benoemd zijn: de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), het agentschap Natuur en Bos (ANB), het departement Omgeving, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), het Agentschap Justitie en Handhaving, en Toerisme Vlaanderen.

Met betrekking tot de vraag voor 2 bijkomende VTE vanaf 2027 en voor 6 bijkomende VTE vanaf 2028, doet de minister van Bestuurszaken geen voorafnames op het beleid van de volgende Vlaamse Regering wat betreft de personeelsinzet voor deze toekomstige handhaving. Dit wordt dan ook beschouwd als een principiële akkoord met het voorbehoud dat de volgende Vlaamse Regering in het kader van haar personeelsbeleid daar voordat die specifieke aanwervingsprocedures worden opgestart steeds op kan terugkomen of randvoorwaarden aan kan koppelen.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen rechtstreekse impact op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtcommissie, de SERV, de Minaraad en de VREG.

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet daarna het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie en hernieuwbare energie;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de VTC, de VREG, de SERV en de Minaraad met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen;

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie en hernieuwbare energie;
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 14 februari 2022;
3. Begrotingsakkoord d.d. 24 februari 2022;
4. Akkoord van de minister van bestuurszaken d.d. 23 februari 2022.